ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 8ης Ιουλίου 2004 *

Στην υπόθεση Τ-48/00,

Corus UK Ltd, πρώην British Steel plc, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους J. Pheasant και M. Readings, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης, αρχικά από τους M. Erhart και B. Doherty και, στη συνέχεια, από τους M. Erhart και A. Whelan, επικουρούμενους από τον N. Khan, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-Β — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) (ΕΕ 2003, L 140, σ. 1), ή, επικουρικώς, αίτημα μειώσεως του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood, πρόεδρο, J. Pirrung και A. W. H. Meij, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 19ης, της 20ής και της 21ης Μαρτίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία [1]

1 Η υπό κρίση υπόθεση αφορά την απόφαση 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) (ΕΕ 2003, L 140, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

[...]»

1 — Το μέρος του σκεπτικού της παρούσας αποφάσεως που αναφέρεται στο ιστορικό της διαφοράς δεν παρατίθεται. Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 2 έως 33 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-67/00, Τ-68/00, Τ-71/00 και Τ-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία

34 Με επτά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου από τις 28 Φεβρουαρίου έως τις 3 Απριλίου 2000, οι Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki και Sumitomo άσκησαν προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως.

35 Με διάταξη της 18ης Ιουνίου 2002, το Πρωτοδικείο αποφάσισε, αφού άκουσε τους διαδίκους, να συνεκδικάσει τις επτά υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, παρασχέθηκε σε όλες τις προσφεύγουσες στις επτά υποθέσεις η δυνατότητα να συμβουλευθούν το σύνολο των δικογραφιών που αφορούν την παρούσα διαδικασία στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου. Ελήφθησαν επίσης μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας.

36 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης, της 20ής και της 21ης Μαρτίου 2003.

Αιτήματα των διαδίκων

37 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να ακυρώσει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να ακυρώσει το πρόστιμο που της επιβλήθηκε για την παράβαση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο που της επιβλήθηκε για την παράβαση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να επιστρέψει το ποσό του προστίμου ή, επικουρικώς, το ποσό κατά το οποίο θα μειωθεί το πρόστιμο, πλέον τόκων επί του συνολικού ποσού ή, αναλόγως της περιπτώσεως, επί του ποσού κατά το οποίο θα μειωθεί το πρόστιμο, από την ημερομηνία της καταβολής του προστίμου εκ μέρους της Corus και μέχρι την επιστροφή του εκ μέρους της Επιτροπής·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα πάσης φύσεως έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας·

— να διατάξει κάθε αναγκαίο μέτρο προς εκτέλεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

38 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από τη μη ύπαρξη της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

39 Η Corus αμφισβητεί ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού σε λείους σωλήνες τις οποίες συνήψε με τις Vallourec, Mannesmann και Dalmine συνιστούν παράβαση. Συγκεκριμένα, συνήψε τις συμβάσεις αυτές για θεμιτούς εμπορικούς λόγους και τις διαπραγματεύθηκε καθεμία χωριστά και ανεξάρτητα. Η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να καταδείξει τη συμμετοχή της σε συνεννόηση μεταξύ επιχειρήσεων.

40 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι διατήρησε την κυριότητα της επιχειρήσεως Imperial, η οποία πραγματοποιούσε την τελική επεξεργασία των λείων σωλήνων OCTG με σπείρωμα, έως τον Μάρτιο του 1994, με πρόθεση να την πωλήσει ως αυτοτελή επιχείρηση. Μετά το κλείσιμο του εργοστασίου της στο Clydesdale τον Απρίλιο του 1991, δεν διέθετε πλέον εσωτερική πηγή εφοδιασμού σε λείους σωλήνες, οι οποίοι ήταν απαραίτητοι για τη συνέχιση της δραστηριότητας της Imperial. Για να προστατεύσει την αξία της επιχειρήσεως αυτής και να την καταστήσει όσο το δυνατόν ελκυστικότερη για τους πιθανούς αγοραστές, ενδιέφερε, συνεπώς, την Corus να συνάψει συμφωνίες με τρίτες επιχειρήσεις, εξασφαλίζοντας έτσι αξιόπιστες παραδόσεις λείων σωλήνων υψηλής ποιότητας ώστε να ανταποκριθεί μακροπρόθεσμα στη ζήτηση σωλήνων OCTG με σπείρωμα που προερχόταν από επιχειρήσεις πετρελαίου που ασκούσαν δραστηριότητα στη βρετανική υφαλοκρηπίδα. Η ποιότητα των προϊόντων ήταν ουσιώδες στοιχείο, λόγω των κινδύνων που αντιπροσώπευε η χρησιμοποίηση του τελικού προϊόντος, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των κλιματολογικών και γεωλογικών συνθηκών στη βρετανική υφαλοκρηπίδα της Βόρειας Θάλασσας.

41 Προς στήριξη της επιχειρηματολογίας αυτής, η Corus προσκομίζει σύμβαση την οποία συνήψε με την εταιρία πετρελαίου Conoco το 1992 καθώς και τη συνημμένη

συγγραφή υποχρεώσεων. Από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι η Corus ήταν υποχρεωμένη να τηρεί τις προδιαγραφές που είχε καθορίσει η εταιρία Conoco, ιδίως όσον αφορά την ποιότητα των λείων σωλήνων που χρησιμοποιούσε για να κατασκευάσει τους δικούς της σωλήνες OCTG με σπείρωμα. Η διαδικασία ελέγχου των προϊόντων αυτών προέβλεπε μάλιστα ανεξάρτητη επιθεώρηση των χαλυβουργείων που παρήγαν τους λείους σωλήνες για την Corus.

42 Η Corus παρατηρεί, εξάλλου, ότι οι τρεις συμβάσεις που συνήψε με τις Vallourec, Dalmine και Mannesmann, καθεμία για αρχική περίοδο πέντε ετών σιωπηρώς ανανεούμενη, οι οποίες υποτίθεται ότι συνιστούν την παράβαση που διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν είναι δυνατόν να αποτελούν ενιαία συμφωνία, δεδομένου ότι υπογράφηκαν σε διαφορετικές ημερομηνίες, ήτοι, αντιστοίχως, στις 24 Ιουλίου 1991, στις 4 Δεκεμβρίου 1991 και στις 9 Αυγούστου 1993.

43 Κατά την Corus, ήταν εύλογο γι' αυτήν να κατανείμει τον εφοδιασμό της σε λείους σωλήνες μεταξύ τριών διαφορετικών προμηθευτών. Μεγαλύτερος αριθμός προμηθευτών δεν θα της επέτρεπε να ανταποκριθεί στις προτιμήσεις των πελατών της. Οι πελάτες αυτοί επιμένουν συνήθως στον περιορισμό του αριθμού των προμηθευτών που εμπλέκονται στην παραγωγή των σωλήνων που παραγγέλλουν, διότι οι ποιοτικοί έλεγχοι που διενεργούν είναι πολύ δαπανηροί, λαμβανομένης υπόψη της πρωταρχικής σημασίας της ασφάλειας των προϊόντων στον επίμαχο τομέα δραστηριότητάς τους. Αντιθέτως, η Corus είχε ανάγκη να έχει πλείονες προμηθευτές ώστε να προφυλάσσεται από τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες τυχόν απεργιών ή ατυχημάτων στα ελασματουργεία και λαμβανομένου υπόψη του ότι η ζήτηση σωλήνων OCTG δεν είναι καθόλου σταθερή.

44 Εξάλλου, οι σωλήνες OCTG είναι προϊόντα τα οποία, κατά κανόνα, κατασκευάζονται επί μέτρω στο πλαίσιο μακροπροθέσμων συμβάσεων εφοδιασμού. Συνεπώς, εν προκειμένω, η σιωπηρώς ανανεούμενη πενταετής διάρκεια των συμβάσεων εφοδιασμού δεν είναι καθόλου αφύσικη. Συγκεκριμένα, κάθε παραγγελία σωλήνων προσδιορίζει επακριβώς την ποιότητα και τις διαστάσεις των σωλήνων, οπότε σχεδόν αποκλείονται οι πωλήσεις απευθείας από αποθέματα. Επιπλέον, η Corus υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις του πετρελαϊκού τομέα απαιτούν να είναι οι παραγγελλόμενοι σωλήνες διαθέσιμοι εντός αυστηρών προθεσμιών αναλόγως των αναγκών τους, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του σημαντικού κόστους εκμεταλλεύσεως των εξεδρών αντλήσεως πετρελαίου.

45 Λαμβανομένων υπόψη των προμνησθεισών ποιοτικών απαιτήσεων, η παρατήρηση της Επιτροπής που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 152 της προσβαλλομένης αποφάσεως και αφορά την υπερβάλλουσα διαρθρωτική παραγωγική ικανότητα του τομέα των χαλυβδοσωλήνων κατά την εποχή της συνάψεως των συμβάσεων εφοδιασμού, και ιδίως τη δυνατότητα εισαγωγής τους από την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Τσεχοσλοβακία και την Κροατία, δεν είναι εύστοχη, καθόσον οι σωλήνες που προέρχονταν από τις χώρες αυτές δεν ήταν ικανοποιητικής ποιότητας και, επιπλέον, την εποχή εκείνη η πολιτική κατάσταση των κρατών αυτών δεν ήταν πολύ σταθερή. Όσον αφορά τις λοιπές πιθανές πηγές εφοδιασμού, τα προϊόντα προελεύσεως Λατινικής Αμερικής παρουσίαζαν το ίδιο πρόβλημα ποιότητας με εκείνα που παράγονταν στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ενώ είχε αποκλεισθεί η Βόρεια Αμερική διότι οι παραγωγοί της περιοχής αυτής δεν είχαν εκδηλώσει καμία πρόθεση να εξαγάγουν τα προϊόντα τους. Όσον αφορά τα ιαπωνικά προϊόντα, το κόστος μεταφοράς και οι προθεσμίες παραδόσεως εμπόδιζαν την εισαγωγή τους, λαμβανομένου, ιδίως, υπόψη ότι οι τιμές των σωλήνων OCTG ήταν σχετικά χαμηλές στην Ευρώπη. Η επιλογή των τριών κοινοτικών προμηθευτών ήταν, επομένως, εύλογη για την Corus από εμπορικής απόψεως.

46 Η Corus απορρίπτει την επιχειρηματολογία της Επιτροπής που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 152 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με την οποία το γεγονός ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού έτασσαν προθεσμία παραδόσεως πέντε έως έξι εβδομάδων και δεν προέβλεπαν άλλη κύρωση, σε περίπτωση μη παραδόσεως, εκτός από το να περιληφθεί η μη παραδοθείσα ποσότητα στον υπολογισμό της ετήσιας ποσότητας την οποία ο προμηθευτής είχε δικαίωμα να παραδώσει συνεπάγεται ότι προθεσμίες παραδόσεως δεν είχαν μεγάλη σημασία για την Corus.

47 Κατά την Corus, από την αστάθεια της ζητήσεως σωλήνων OCTG στην υφαλοκρηπίδα του Ηνωμένου Βασιλείου προκύπτει ότι ο καθορισμός των παραδοτέων από τους τρεις προμηθευτές ποσοτήτων λείων σωλήνων υπό μορφή ποσοστών και όχι καθορισμένων ποσοτήτων αποτελούσε το μόνο πρακτικό μέσο καλύψεως όλων των αναγκών της. Συγκεκριμένα, το σύστημα αυτό ήταν το μόνο που επέτρεπε να ληφθεί υπόψη η αφθονία ή η έλλειψη που υπήρχε στην αγορά για την οποία προορίζονταν οι λείοι σωλήνες.

48 Εξάλλου, η υιοθέτηση ενός μαθηματικού τύπου που συνέδεε τις τιμές τις οποίες κατέβαλλε η Corus για τους σωλήνες με τις τιμές των σωλήνων OCTG που

πωλούσε επέτρεπε να λαμβάνεται υπόψη η σημαντική διακύμανση των τιμών την οποία συνεπαγόταν η μη σταθερή ζήτηση. Συναφώς, θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο, από εμπορικής απόψεως, να συμφωνείται με τους προμηθευτές μια σταθερή τιμή αρκετά χαμηλή ώστε να είναι η Corus σίγουρη ότι οι περαιτέρω πωλήσεις της σε σωλήνες OCTG θα αποφέρουν πάντοτε κέρδος. Κατά την Corus, τα στοιχεία σχετικά με τις ποσότητες σωλήνων που πωλούσε και τις τιμές που κατέβαλλαν οι πελάτες της δεν ανακοινώνονταν στους προμηθευτές της, παρά το γεγονός ότι τα στοιχεία αυτά λαμβάνονταν υπόψη στον εν λόγω τύπο. Μόνον η τιμή των λείων σωλήνων που προέκυπτε από την εφαρμογή του τύπου αυτού ανακοινωνόταν στους προμηθευτές, οι οποίοι είχαν, εξάλλου, το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής του τύπου αυτού από ανεξάρτητο οικονομικό ελεγκτή.

49 Κατά την Corus, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία καθεμία από τις συμβάσεις εφοδιασμού δεν έχει νόημα χωριστά από τις άλλες, διότι οι συμβάσεις αυτές αναθέτουν σε κάθε προμηθευτή την κάλυψη ενός ποσοστού των αναγκών της, είναι αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, η επιχειρηματολογία αυτή ουδόλως καταδεικνύει ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού ήταν αποτέλεσμα συνεννοήσεως μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών στους οποίους επιβάλλει κυρώσεις η προσβαλλόμενη απόφαση. Αντιθέτως, η Corus συνήψε καθεμία από τις συμβάσεις αυτές με γνώμονα τη σφαιρική στρατηγική εφοδιασμού της την οποία είχε αποφασίσει ιδιοβούλως.

50 Η Corus υποστηρίζει ότι η εξήγηση που παρέσχε σχετικά με την εμπορική λογική η οποία υπαγόρευε τις επίμαχες συμβάσεις εφοδιασμού δίνει μια διαφορετική εξήγηση της συμπεριφοράς της, οπότε στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδείξει την ύπαρξη συνεννοήσεως μεταξύ των τεσσάρων κολαζομένων επιχειρήσεων χωρίς να στηριχθεί στις εν λόγω συμβάσεις (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Darmon στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125/85 έως C-129/85, Ahlström Osakeytiö κ.λπ. κατά Επιτροπής, η λεγόμενη «Χαρτοπολτός ΙΙ», Συλλογή 1993, σ. I-1307, συγκεκριμένα σ. I-1445, σημείο 195). Παρατηρεί, συναφώς, ότι η παραλληλότητα των συμπεριφορών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεικνύουσα την ύπαρξη συνεννοήσεως παρά μόνον αν η συνεννόηση αποτελεί τη μόνη δυνατή εξήγηση (προμνησθείσα απόφαση Χαρτοπολτός ΙΙ, σκέψη 71).

51 Η Corus προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η επιχειρηματολογία που προβάλλει η Επιτροπή με το υπόμνημα αντικρούσεως και σύμφωνα με την οποία οι αναλυθείσες στις προηγούμενες σκέψεις ρήτρες των συμβάσεων εφοδιασμού συνεπάγονται περιορισμούς του ανταγωνισμού δεν καταδεικνύει την ύπαρξη της ειδικής παραβάσεως την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι εν λόγω ρήτρες όντως θίγουν τον ανταγωνισμό, η περίσταση αυτή δεν αποδεικνύει, τουλάχιστον άνευ άλλου τινός, την ύπαρξη συνεννοήσεως μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών με σκοπό τον αποκλεισμό των Ιαπώνων παραγωγών από τη βρετανική αγορά.

52 Εξάλλου, οι έγγραφες αποδείξεις τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της, μεταξύ άλλων στις αιτιολογικές σκέψεις 91 και 147 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν επιβεβαιώνουν την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της Corus και άλλων Ευρωπαίων παραγωγών σωλήνων. Η ίδια η Επιτροπή δίστασε, στο υπόμνημα αντικρούσεως, να στηριχθεί αποκλειστικά στα εν λόγω έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία. Κατά την Corus, εκ μέρους της Επιτροπής ανάλυση των αποδεικτικών στοιχείων είναι ασυνεπής ιδίως στο μέτρο που δεν εξηγεί με ποιον τρόπο και για ποιους λόγους η διμερής συμφωνία που συνήφθη μεταξύ της Corus και της Vallourec και την οποία υποτίθεται ότι πιστοποιούν τα σημειώματα που χρονολογούνται από το 1990 μεταβλήθηκε σε πολυμερή συμφωνία μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών. Η Corus υποστηρίζει, συναφώς, ότι η Επιτροπή, προκειμένου να μην αποφύγει την ακύρωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έχει υποχρέωση να αποδείξει ότι υπήρξε συνεννόηση μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών η οποία τους οδήγησε να συνάψουν τις συμβάσεις εφοδιασμού σε λείους σωλήνες.

53 Εξάλλου, εφόσον η παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως προσάπτεται στη Dalmine για το χρονικό διάστημα μετά τον Δεκέμβριο του 1991, η Corus υποστηρίζει ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που χρονολογούνται από το 1993 δεν είναι κρίσιμα όσον αφορά την υποτιθέμενη μετατροπή των «βασικών στοιχείων» σε «βελτιωμένα βασικά στοιχεία». Η Corus παρατηρεί, επιπλέον, ότι η Επιτροπή είχε θεωρήσει στην ΑΑ ότι τα σημειώματα του 1990 πιστοποιούσαν την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών και ότι η ανάλυση αυτή εγκαταλείφθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση.

54 Η Corus εξετάζει, περαιτέρω, ορισμένα από τα σημειώματα που αναλύει η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 81 της προσβαλλομένης αποφάσεως και

επικαλείται στη συνέχεια στην αιτιολογική σκέψη 147, ήτοι το σημείωμα της 23ης Μαρτίου 1990, που παρατίθεται στη σελίδα 15622 του εν λόγω φακέλου και επιγράφεται «Σκέψεις σχετικά με την ανανέωση της συμβάσεως VAM» (στο εξής: σημείωμα «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM»), το σημείωμα της 2ας Μαΐου 1990, που παρατίθεται στη σελίδα 15610 του φακέλου και επιγράφεται «Στρατηγικοί προβληματισμοί όσον αφορά τις σχέσεις της VLR» (στο εξής: σημείωμα «Στρατηγικοί προβληματισμοί»), και το σημείωμα για τη συνεδρίαση της 24.7.90. Συναφώς, δεν σχολιάζει ρητώς το μη χρονολογημένο σημείωμα που περιέχεται στη σελίδα 15596 του φακέλου και επιγράφεται «Entretien BSC» και το οποίο παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και στο σημείο 56 της ΑΑ. Η Corus παρατηρεί ότι τα σημειώματα «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM» και «Στρατηγικοί προβληματισμοί» συντάχθηκαν από υπαλλήλους της Vallourec και δεν απηχούν παρά την προσωπική άποψη των συντακτών τους. Συνεπώς, ουδόλως αποδεικνύουν την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ της Vallourec και της Corus. Κακώς η Επιτροπή στηρίχθηκε στο ότι τα δύο αυτά σημειώματα προτείνουν, μεταξύ άλλων επιλογών, μια λύση η οποία αντιστοιχεί στην υποτιθέμενη συμφωνία την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ο συντάκτης του σημειώματος «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM» απέρριψε ρητώς τη λύση αυτή με την αιτιολογία ότι δεν είχε πολλές πιθανότητες να υλοποιηθεί και συνέστησε άλλη λύση η οποία επέτρεπε στην Corus να επιλέγει ελεύθερα τις πηγές εφοδιασμού της σε λείους σωλήνες.

55 Όσον αφορά το σημείωμα για τη συνεδρίαση της 24.7.90, η Corus υποστηρίζει ότι εκείνοι από τους υπαλλήλους της που μετέσχαν στην εν λόγω συνεδρίαση συνταξιοδοτήθηκαν όλοι τον Αύγουστο του 1997, οπότε περιορισμένα μόνον μπορεί να αξιολογήσει το έγγραφο αυτό. Κατ' αυτήν, από το σημείωμα αυτό δεν προκύπτει σαφώς ποιες από τις παρατιθέμενες παρατηρήσεις αντικατοπτρίζουν τα διαμειφθέντα στη συνεδρίαση και ποιες απηχούν την προσωπική άποψη του συντάκτη των πρακτικών. Επιπλέον, είναι αδύνατο να συναχθεί από το σημείωμα αυτό ότι η Corus και η Vallourec συμφώνησαν να ενεργήσουν κατά ένα συγκεκριμένο τρόπο. Τέλος, στο μέτρο που η Επιτροπή επικαλείται το εν λόγω σημείωμα για να αποδείξει την ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών, η Corus παρατηρεί ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις περί συμπληρωματικών συζητήσεων στις οποίες μετέσχαν οι Dalmine και Mannesmann.

56 Όσον αφορά την τηλεομοιοτυπία της Corus προς τη Vallourec με τίτλο «Συμφωνία συνεργασίας BS» («BS cooperation agreement», στην οποία επισυνάπτονταν μια επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1993 και ένα εμπιστευτικό σημείωμα 13 σελίδων), της 22ας Ιανουαρίου 1993, η οποία παρατίθεται στη σελίδα 4626 του φακέλου της Επιτροπής και αναλύεται στην αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Corus υποστηρίζει ότι το έγγραφο αυτό δεν αποδεικνύει την ύπαρξη

κάποιας συνεννοήσεως. Η τηλεομοιοτυπία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που είχε αρχίσει η Corus με τις Vallourec, Dalmine και Mannesmann για να εξετάσουν τη δυνατότητα εφαρμογής ενός συντονισμένου προγράμματος εξορθολογισμού και ουδόλως αποτελεί την απόδειξη μιας παράνομης συμπαιγνίας. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει, ειδικότερα, ότι η τηλεομοιοτυπία «Συμφωνία συνεργασίας BS» προβλέπει διαβούλευση με τις εθνικές ελεγκτικές αρχές πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε πράξεως.

57 Εξάλλου, από την τηλεομοιοτυπία «Συμφωνία συνεργασίας BS» προκύπτει ότι η Corus επιδίωκε να μειώσει σε περιθωριακό επίπεδο την παρουσία της στις αγορές των σωλήνων άνευ ραφής και, επομένως, το έγγραφο αυτό δεν αποδεικνύει την ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς εκ μέρους της, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η Corus δεν είχε πλέον εμπορικό συμφέρον σ' αυτές τις συμβάσεις εφοδιασμού αφότου επώλησε την επιχείρηση Imperial στη Vallourec τον Μάρτιο του 1994.

58 Όσον αφορά το έγγραφο που επιγράφεται «Σύστημα για τους χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής στην Ευρώπη και εξέλιξη της αγοράς» («Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution»), που παρατίθεται στη σελίδα 2051 του φακέλου της Επιτροπής (στο εξής: έγγραφο «Σύστημα για τους χαλυβδοσωλήνες»), και το οποίο αναλύεται στην αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Corus θεωρεί ότι πρόκειται για εσωτερικό έγγραφο της Dalmine, το οποίο δεν αποδεικνύει τη συμμετοχή της Corus σε συζητήσεις συνιστώσες παράνομη συμπαιγνία.

59 Η Επιτροπή υποστηρίζει, καταρχάς, ότι η σκέψη 71 της προμνησθείσας στη σκέψη 50 αποφάσεως Χαρτοπολτός ΙΙ, στην οποία στηρίζεται η Corus, δεν αφορά παρά μόνον τις περιπτώσεις όπου η Επιτροπή στηρίζεται αποκλειστικά στην απόδειξη της παραλληλότητας των συμπεριφορών προς απόδειξη της υπάρξεως εναρμονισμένης πρακτικής. Αντιθέτως, εν προκειμένω, οι όροι των ίδιων των συμβάσεων εφοδιασμού αντικατοπτρίζουν σαφώς την πρόθεση των συμβαλλομένων να εξασφαλίσουν ότι η Corus παραμένει εγχώριος παραγωγός κατά την έννοια των «βασικών στοιχείων». Επιπλέον, μια δέσμη εγγράφων αποδεικτικών στοιχείων στηρίζει την άποψη αυτή.

60 Εξάλλου, το επιχείρημα ότι υπήρξε χωριστή και ανεξάρτητη διαπραγμάτευση των τριών συμβάσεων εφοδιασμού σε λείους σωλήνες αντικρούεται από το γεγονός ότι κάθε σύμβαση προβλέπει ένα σταθερό ποσοστό σωλήνων αγοραζομένων από την Corus για κάθε προμηθευτή.

61 Επιπλέον, το επιχείρημα της Corus ότι δεν μπορούσε να συνάψει συμβάσεις εφοδιασμού παρά με κοινοτικούς παραγωγούς δεν είναι πολύ πειστικό. Ομοίως, τα επιχειρήματα σχετικά με τις μεγάλες προθεσμίες παραδόσεως αντικρούονται από τους όρους των δικών της συμβάσεων. Τέλος, τα επιχειρήματα που αφορούν τη σημασία της ποιότητας των προϊόντων αναιρούνται από το γεγονός ότι η ίδια η Corus πρότεινε να αγοράσει λείους σωλήνες από παραγωγούς τρίτων χωρών, όπως αναφέρει η προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 78).

62 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κάνει λόγο, στην αιτιολογική σκέψη 152, για υπερβάλλουσα διαρθρωτική παραγωγική ικανότητα, ακόμα και εντός της Κοινότητας, οπότε τα επιχειρήματα της Corus σχετικά με την ανεπαρκή ποιότητα των σωλήνων που προσφέρουν οι παραγωγοί της Ανατολικής Ευρώπης δεν είναι προσφυή.

63 Εν πάση περιπτώσει, τα επιχειρήματα που προβάλλει η Corus για να αποδείξει ότι ήταν εύλογο να συναλλάσσεται με τους τρεις κοινοτικούς παραγωγούς είναι αλυσιτελή, καθόσον ακριβώς το γεγονός ότι η Corus και οι παραγωγοί αυτοί δέχθηκαν να αντιμετωπίσουν τις δραστηριότητες της πρώτης ως κοινό αγαθό το οποίο έπρεπε να κατανείμουν μεταξύ τους μέσω περιοριστικών συμβάσεων εφοδιασμού είναι εκείνο που συνιστά την παράνομη συμπαιγνία.

64 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ακόμα και αν η Corus μπορούσε να αποδείξει ότι η απονομή ενός ποσοστού των αγορών της σε λείους σωλήνες σε κάθε έναν από τους τρεις προμηθευτές συνεπαγόταν εμπορικά πλεονεκτήματα για την ίδια, η ρήτρα κάθε συμβάσεως που την προέβλεπε δεν έπαυε να αποτελεί περιορισμό του ανταγωνισμού, όπως παρατηρείται στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

65 Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι ακριβές ότι η κατανομή των αγορών της Corus σύμφωνα με ποσοστά ήταν το μόνο μέσο που διέθετε η Corus για να καλύπτει με ασφάλεια το σύνολο των κυμαινομένων αναγκών της σε λείους σωλήνες. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η σύναψη με προμηθευτές πλειόνων συμβάσεων-πλαίσιο καθοριζουσών τιμές μονάδας θα είχε επιτρέψει την επίτευξη του ίδιου εμπορικού στόχου.

66 Όσον αφορά τη ρήτρα των συμβάσεων εφοδιασμού η οποία καθορίζει την τιμή των λείων σωλήνων σε συνάρτηση με την τιμή που επιτυγχάνει η Corus κατά τη μεταπώληση των σωλήνων με σπείρωμα, η Επιτροπή θεωρεί ότι κάθε κατασκευαστής που αγοράζει ένα προϊόν για να το μεταπωλήσει κατόπιν κατεργασίας φέρει τον κίνδυνο μιας μειώσεως των τιμών στην αγορά των τελικών προϊόντων. Η Corus δεν εξηγεί για ποιο λόγο ήταν, εν προκειμένω, αναγκαίο να εξαλείψει τον κίνδυνο αυτό. Κατά την Επιτροπή, η Corus δεν εξηγεί ούτε το γιατί οι προμηθευτές λείων σωλήνων έπρεπε να δεχθούν να μοιραστούν τον εν λόγω εμπορικό κίνδυνο.

67 Όσον αφορά το εκτιθέμενο στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως γεγονός ότι ο μαθηματικός τύπος για τον καθορισμό της τιμής των λείων σωλήνων συνεπαγόταν ανταλλαγή εμπορικών υπηρεσιών οι οποίες έπρεπε να παραμένουν εμπιστευτικές σύμφωνα με τη νομολογία (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T-141/94, Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347, σκέψη 403, και T-151/94, British Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-629), η επιχειρηματολογία που προβάλλει η Corus για να προασπίσει τη χρησιμοποίηση αυτού του τύπου δεν είναι πειστική. Όσον αφορά την ποσότητα σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η Corus, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι προμηθευτές μπορούσαν ευκολότατα να υπολογίσουν τις συνολικές πωλήσεις των προϊόντων αυτών εκ μέρους της Corus, εφόσον κάθε ένας από αυτούς κάλυπτε ένα σταθερό ποσοστό των αναγκών της.

68 Όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία του 1990 και του 1993, τα οποία παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 81 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, καταρχάς, ότι γίνεται επίκληση των στοιχείων αυτών όχι προς απόδειξη της υπάρξεως σταθερής συμφωνίας, αλλά προς κατάδειξη των προθέσεων που υπαγόρευσαν τη σύναψη των συμβάσεων εφοδιασμού επί των οποίων η Επιτροπή στηρίζεται άμεσα για να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

69 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Corus σύμφωνα με τα οποία η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκθέτει σαφώς πώς η συμφωνία μεταξύ της Corus και της Vallourec μετατράπηκε, στη συνέχεια, σε συμφωνία συναφθείσα μεταξύ τεσσάρων συμβαλλομένων, η Επιτροπή παρατηρεί, καταρχάς, ότι ακριβώς στο πλαίσιο της ευρύτερης συμφωνίας για τον σεβασμό των «βασικών στοιχείων» που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 αυτής της προσβαλλομένης αποφάσεως, και στην οποία οι τέσσερις εν λόγω Ευρωπαίοι παραγωγοί είχαν προσχωρήσει από το 1990, καταρτίστηκε η δεύτερη αυτή συμφωνία. Το 1990, η Corus και η Vallourec συνήψαν λοιπόν τη συμφωνία που περιγράφεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και προέβλεψαν, εξ αρχής, την ένταξη των Dalmine και Mannesmann στη συμφωνία αυτή. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η Dalmine και η Mannesmann προσχώρησαν μάλλον στη δεύτερη αυτή συμφωνία προτού υπογράψουν τις συμβάσεις εφοδιασμού αλλά ότι, ελλείψει αποδείξεων σχετικά με την ακριβή ημερομηνία αυτής της προσχωρήσεως, διαπίστωσε την παράβαση αυτή έναντι των ανωτέρω μόνον από την ημερομηνία της υπογραφής των εν λόγω συμβάσεων. Συνεπώς, είναι, εν πάση περιπτώσει, σαφές ότι η Corus και τουλάχιστον η Vallourec ήταν συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας από το 1990. Εξάλλου, οι τέσσερις συμβαλλόμενες στη συμφωνία επιχειρήσεις συναντήθηκαν το 1993, ημερομηνία από την οποία όλες προσχώρησαν στη συμφωνία αυτή.

70 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι οι υποτιθέμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού που προβλέπονται στις ρήτρες των συμβάσεων εφοδιασμού δεν είναι αυτοί που συνιστούν την παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι περιορισμοί αυτοί αντιπροσωπεύουν μόνον το γραπτό μέρος της συμφωνίας, καθόσον το άλλο μέρος της συμφωνίας δεν περιλαμβάνεται σε κάποιο έγγραφο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

71 Καταρχάς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που αντλεί η Corus από το ότι παρέσχε μια εξήγηση, σχετικά με την εμπορική λογική που υπαγόρευσε τη σύναψη των συμβάσεων εφοδιασμού τις οποίες αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία φωτίζει διαφορετικά τα αποδειχθέντα από την Επιτροπή πραγματικά περιστατικά και επιτρέπει, έτσι, να υποκατασταθεί μια άλλη βάσιμη εξήγηση των πραγματικών περιστατικών στην εξήγηση την οποία δέχθηκε η

Επιτροπή για να καταλήξει στην ύπαρξη παραβάσεως των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1984, 29/83 και 30/83, CRAM και Rheinzink κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1679, σκέψη 16· προμνησθείσα στη σκέψη 50 απόφαση Χαρτοπολτός II, σκέψεις 126 και 127· απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94 έως T-307/94, T-313/94 έως T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 και T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschaapij κ.λπ. κατά Επιτροπής, η λεγόμενη «απόφαση PVC II», Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψη 725). Ο ισχυρισμός ότι στην Επιτροπή εναπόκειται, εν προκειμένω, να αποδείξει την ύπαρξη συμπράξεως, μεταξύ των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, με άλλον τρόπο πέραν της αναφοράς στις συμβάσεις εφοδιασμού στερείται ερείσματος.

72 Πράγματι, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η νομολογία στην οποία στηρίζεται συναφώς η Corus αναφέρεται σε μια κατάσταση όπου η Επιτροπή στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στη συμπεριφορά των εμπλεκομένων επιχειρήσεων στην αγορά για να συναγάγει την ύπαρξη παραβάσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 71 απόφαση PVC II, σκέψεις 727 και 728). Ειδικότερα, ο κανόνας αποδείξεως που μνημονεύει η σκέψη 71 της προμνησθείσας στη σκέψη 50 αποφάσεως Χαρτοπολτός II μπορεί να τύχει εφαρμογής μόνον στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή στηρίζεται αποκλειστικά στην ύπαρξη μιας παραλληλότητας συμπεριφορών για να αποδείξει την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής. Αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω, καθόσον η διαπίστωση της παραβάσεως στηρίζεται στους όρους των ίδιων των συμβάσεων εφοδιασμού οι οποίες φέρονται ως συνιστώσες παράβαση των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού (βλ., αιτιολογικές σκέψεις 110 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως), η δε Επιτροπή επικαλείται, εξάλλου, μια δέσμη πρόσθετων γραπτών αποδεικτικών στοιχείων προς στήριξη της απόψεώς της (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 78 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως).

73 Έτσι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η Corus κατόρθωσε να αποδείξει ότι η σύναψη των τριών συμβάσεων εφοδιασμού με τις Vallourec, Dalmine και Mannesmann ήταν αντικειμενικά σύμφωνη προς το εμπορικό συμφέρον της, το γεγονός αυτό ουδόλως αναιρεί την άποψη της Επιτροπής ότι οι συμφωνίες αυτές ήταν παράνομες. Πράγματι, οι θίγουσες τον ανταγωνισμό πρακτικές συχνότατα ανταποκρίνονται στο ατομικό εμπορικό συμφέρον των επιχειρήσεων, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα.

74 Το αντικείμενο και το αποτέλεσμα των συμβάσεων εφοδιασμού περιγράφονται από την Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«Το αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων ήταν η προμήθεια σε λείους σωλήνες της "ηγετικής" επιχείρησης στην αγορά των OCTG στη Βόρεια Θάλασσα και στόχος τους ήταν να διατηρηθεί ένας εγχώριος παραγωγός στο Ηνωμένο Βασίλειο ώστε να επιτύχει τη διατήρηση των βασικών [στοιχείων] "fundamentals" στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπη-Ιαπωνία. Οι συμβάσεις αυτές είχαν ως βασικό αντικείμενο και αποτέλεσμα μια κατανομή μεταξύ των επιχειρήσεων [Mannesmann], Vallourec και Dalmine όλων των αναγκών της ανταγωνίστριας επιχείρησής τους [Corus] (Vallourec από το 1994). Συνέδεαν τις τιμές αγοράς λείων σωλήνων από τις τιμές σωλήνων με σπειρώματα της [Corus]. Κατά τον τρόπο αυτό περιόριζαν την ελευθερία προμήθειας της [Corus] (Vallourec από το Φεβρουάριο του 1994) και υποχρέωναν αυτή την τελευταία να ανακοινώνει στους ανταγωνιστές της τις εφαρμοζόμενες τιμές πωλήσεως καθώς και τις πωληθείσες ποσότητες. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις [Mannesmann], Vallourec (έως το Φεβρουάριο του 1994) και Dalmine δεσμεύονταν να παραδώσουν σε έναν ανταγωνιστή ([Corus], στη συνέχεια Vallourec από το Μάρτιο του 1994) ποσότητες άγνωστες εκ των προτέρων.»

75 Οι όροι των συμβάσεων εφοδιασμού που προσκομίστηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου επιβεβαιώνουν, κατ' ουσίαν, τα πραγματικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση στην αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 82 και 153. Προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την κατανομή των αναγκών της Corus σε λείους σωλήνες μεταξύ των τριών άλλων Ευρωπαίων παραγωγών (40 % για τη Vallourec, 30 % για τη Dalmine και 30 % για τη Mannesmann) και τον καθορισμό της τιμής που κατέβαλλε η Corus για τους λείους σωλήνες βάσει ενός μαθηματικού τύπου ο οποίος λαμβάνει υπόψη την τιμή που η επιχείρηση αυτή επετύγχανε για τους σωλήνες της με σπείρωμα.

76 Κατόπιν των διαπιστώσεων αυτών, αρκεί η παρατήρηση ότι το αντικείμενο και το αποτέλεσμα των συμβάσεων εφοδιασμού ήταν η αντικατάσταση των κινδύνων του ανταγωνισμού, τουλάχιστον μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών, με μια κατόπιν διαπραγματεύσεως κατανομή του κέρδους που μπορούσε να πραγματοποιηθεί από τις πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα στη βρετανική αγορά (βλ., κατ' αναλογίαν, όσον αφορά τις εναρμονισμένες πρακτικές, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, Τ-25/95, Τ-26/95, Τ-30/95 έως Τ-32/95, Τ-34/95 έως Τ-39/95, Τ-42/95 έως Τ-46/95, Τ-48/95, Τ-50/95 έως Τ-65/95, Τ-68/95 έως Τ-71/95, Τ-87/95, Τ-88/95, Τ-103/95 και Τ-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, τη λεγόμενη «απόφαση Τσιμέντο», Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψη 3150).

77 Με καθεμία από τις συμβάσεις εφοδιασμού, η Corus δέσμευσε τους ανταγωνιστές της κατά τέτοιον τρόπο ώστε εξαλείφθηκε κάθε ουσιαστικός ανταγωνισμός εκ μέρους τους, καθώς και κάθε προοπτική τέτοιου ανταγωνισμού, στην εγχώρια αγορά.

78 Πράγματι, η Corus ενίσχυσε τη θέση της στην εγχώρια αγορά της, θυσιάζοντας την ελευθερία εφοδιασμού της, διότι τρεις από τους δυνητικούς ανταγωνιστές της στη βρετανική αγορά σωλήνων με σπείρωμα δεσμεύθηκαν απέναντί της κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι πωλήσεις τους σε λείους σωλήνες θα μειώνονταν αν σημείωναν πτώση οι πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα τις οποίες πραγματοποιούσε η Corus. Εξάλλου, το περιθώριο κέρδους επί των πωλήσεων λείων σωλήνων τις οποίες οι τρεις προμηθευτές δεσμεύθηκαν να πραγματοποιήσουν επίσης μειωνόταν σε περίπτωση μειώσεως της τιμής που επετύγχανε η Corus για τους σωλήνες της με σπείρωμα. Υπό τις συνθήκες αυτές, ήταν πρακτικά αδιανόητο να επιχειρήσουν οι τρεις αυτοί παραγωγοί να ασκήσουν ουσιαστικό ανταγωνισμό στην Corus στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα, ιδίως όσον αφορά τις τιμές (βλ. αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

79 Αντιστρόφως, δεχόμενος να συνάψει τέτοιες συμβάσεις, κάθε ένας από τους κοινοτικούς ανταγωνιστές της Corus εξασφάλισε έμμεση συμμετοχή στην εγχώρια αγορά της τελευταίας καθώς και μερίδιο στα συναφή κέρδη. Για να επιτύχουν τα πλεονεκτήματα αυτά, παραιτήθηκαν de facto από τη δυνατότητα πωλήσεως σωλήνων με σπείρωμα στη βρετανική αγορά και, κυρίως αφότου υπεγράφη η τρίτη σύμβαση, στις 9 Αυγούστου 1993, που χορηγούσε το εναπομένον 30 % στη Mannesmann, από τη δυνατότητα παραδόσεως μεγαλύτερου ποσοστού λείων σωλήνων στην Corus από εκείνο που είχε χορηγηθεί σε κάθε έναν εκ των προτέρων. Επιπλέον, δέχθηκαν την επαχθή, και ως εκ τούτου αφύσικη από εμπορικής απόψεως, υποχρέωση να παραδίδουν στον ανταγωνιστή τους, την Corus, ποσότητες σωλήνων μη καθοριζόμενες εκ των προτέρων αλλά μόνο σε συνάρτηση με τις πωλήσεις σωλήνων με σπείρωμα τις οποίες θα πραγματοποιούσε η τελευταία.

80 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αν δεν είχαν υπάρξει οι συμβάσεις εφοδιασμού, οι τρεις Ευρωπαίοι παραγωγοί πλην της Corus θα είχαν κανονικά, μη λαμβανομένων υπόψη των «βασικών στοιχείων», πραγματικό ή τουλάχιστον δυνητικό εμπορικό συμφέρον να την ανταγωνιστούν στη βρετανική αγορά των σωλήνων με σπείρωμα καθώς και να ανταγωνιστούν ο ένας τον άλλο για να προμηθεύουν την Corus με λείους σωλήνες.

81 Πρέπει, επιπλέον, να παρατηρηθεί ότι καθεμία από τις συμβάσεις εφοδιασμού συνήφθη με αρχική διάρκεια πέντε ετών, διάρκεια σχετικά μακρά η οποία επιβεβαιώνει και ενισχύει τον αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα των συμβάσεων αυτών.

82 Εξάλλου, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, ο μαθηματικός τύπος καθορισμού της τιμής των λείων σωλήνων, που προβλέπεται σε καθεμία από τις τρεις συμβάσεις εφοδιασμού, συνεπαγόταν μια παράνομη ανταλλαγή εμπορικών πληροφοριών (βλ. αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως· βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 111 της αποφάσεως) οι οποίες πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικές, άλλως θα κινδύνευε η αυτόνομη εμπορική πολιτική των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσες στη σκέψη 67 αποφάσεις Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, σκέψη 403, και British Steel κατά Επιτροπής, σκέψεις 383 επ.).

83 Η επιχειρηματολογία της Corus σύμφωνα με την οποία οι πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες σωλήνων που πωλούσε και με τις τιμές που κατέβαλλαν οι πελάτες της δεν ανακοινώνονταν στους προμηθευτές της δεν την απενοχοποιεί υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.

84 Όσον αφορά τις ποσότητες σωλήνων με σπείρωμα που πωλούσε η Corus, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι προμηθευτές μπορούσαν εύκολα να τις υπολογίσουν, καθόσον κάθε ένας από αυτούς κάλυπτε, καταρχήν, ένα καθορισμένο ποσοστό των αναγκών της.

85 Όσον αφορά τις τιμές, είναι αληθές ότι η Corus δεν ανακοίνωνε στους αντισυμβαλλομένους της, υπό την ιδιότητά τους αυτή, τις τιμές που επετύγχανε για τους σωλήνες της με σπείρωμα. Κατά συνέπεια, η παρατήρηση που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως, και σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις εφοδιασμού «υποχρέωναν [την Corus] να ανακοινώνει στους ανταγωνιστές της τις εφαρμοζόμενες τιμές πωλήσεως», υπερβάλλει συναφώς όσον αφορά το περιεχόμενο των συμβατικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 153 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι υπήρχε σχέση μαθηματικού τύπου μεταξύ των τιμών των σωλήνων με σπείρωμα και των τιμών που κατέβαλλε για τους λείους σωλήνες, οπότε στους τρεις ενδιαφερομένους προμηθευτές παρέχονταν ακριβείς ενδείξεις ως προς τη σημασία, τον χρόνο και το μέγεθος κάθε διακυμάνσεως των τιμών των σωλήνων με σπείρωμα τους οποίους πωλούσε η Corus.

86 Επιβάλλεται να παρατηρηθεί ότι όχι μόνον η ανακοίνωση των πληροφοριών αυτών σε ανταγωνιστές συνιστά παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, αλλά και ότι, επιπλέον, η φύση της παραβάσεως αυτής είναι ουσιαστικά η ίδια, είτε είναι αυτές καθαυτές οι τιμές των σωλήνων με σπείρωμα εκείνες που αποτελούν το αντικείμενο της ανακοινώσεως αυτής είτε είναι απλώς πληροφορίες σχετικά με τη διακύμανσή τους. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ανακρίβεια που διαπιστώθηκε στην προηγούμενη σκέψη είναι ασήμαντη στο ευρύτερο πλαίσιο της παραβάσεως που διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ως εκ τούτου, δεν ασκεί καμία επιρροή στη διαπίστωση της υπάρξεως της παραβάσεως αυτής.

87 Όσον αφορά τη γενικότερη επιχειρηματολογία της Corus σύμφωνα με την οποία οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που αναφέρονται στις προηγούμενες σκέψεις δεν είναι εκείνοι που συνιστούν την ειδική παράβαση την οποία διαπιστώνει η Επιτροπή στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι περιορισμοί αυτοί εκτίθενται σαφώς στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως που περιγράφουν την παράβαση αυτή, ειδικότερα στην αιτιολογική σκέψη 111 που παρατίθεται in extenso ανωτέρω στη σκέψη 74. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει μεν ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού συνήφθησαν «στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1», από τη διάταξη όμως αυτή προκύπτει σαφώς ότι το γεγονός της συνάψεως αυτών των θιγουσών τον ανταγωνισμό συμβάσεων αυτό καθαυτό συνιστά την παράβαση που διαπιστώνει το άρθρο 2.

88 Εν πάση περιπτώσει, το βάσιμο της αναλύσεως αυτής επιβεβαιώνεται από το ότι, στο άρθρο 2, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξαρτά τη διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνει για κάθε Ευρωπαίο παραγωγό από την περίοδο ισχύος της συμβάσεως ή των συμβάσεων στις οποίες ήταν, αντιστοίχως, συμβαλλόμενο μέρος.

89 Επιπλέον, οι διαπιστώσεις αυτές αρκούν προς απόρριψη και του επιχειρήματος της Corus ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι οι τέσσερις Ευρωπαίοι παραγωγοί συνεννοήθηκαν μεταξύ τους κατά τον τρόπο που εκτίθεται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Όποιος και αν είναι ο πραγματικός βαθμός της συνεννοήσεως που υπήρξε μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κάθε ένας από αυτούς υπέγραψε μία από τις συμβάσεις εφοδιασμού που συνιστούν την κολαζόμενη παράβαση, εκτός της Corus η οποία υπέγραψε τρεις, συμβάσεις οι οποίες περιόριζαν τον ανταγωνισμό και εντάσσονταν στο πλαίσιο της παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

90 Υπό τις συνθήκες αυτές, ως εκ περισσού στηρίχθηκε η Επιτροπή σε μια δέσμη ενδείξεων ξένων προς τις συμβάσεις εφοδιασμού προκειμένου να καταδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνει στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Δεν είναι, συνεπώς, αναγκαίο να εξετάσει το Πρωτοδικείο εν προκειμένω όλα τα συναφή επιχειρήματα της προσφεύγουσας προκειμένου να αποφανθεί επί του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως.

91 Πάντως, στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως και στο μέτρο που ο βαθμός της συνεννοήσεως που υπήρξε μεταξύ των τεσσάρων κοινοτικών παραγωγών όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει σημασία για την εξέταση ορισμένων από τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως, πρέπει να αναλυθούν ορισμένα έγγραφα του φακέλου της Επιτροπής στην υπό κρίση υπόθεση προκειμένου να εκτιμηθεί το επιχείρημα το οποίο η Corus αντλεί από το ότι οι τρεις επίδικες συμβάσεις εφοδιασμού συνήφθησαν σε διαφορετικές ημερομηνίες, οπότε η Επιτροπή δεν μπορούσε να συναγάγει εξ αυτών ότι υπήρχε ενιαία παράβαση στην οποία εμπλέκονταν οι τέσσερις Ευρωπαίοι παραγωγοί.

92 Συναφώς, το έγγραφο «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM», της 23ης Μαρτίου 1990, έχει ιδιαίτερη σημασία. Υπό τον τίτλο «Σενάριο ΙΙ», ο κ. Verluca προβλέπει στο έγγραφο αυτό την πιθανότητα να «δεχθούν οι Ιάπωνες να μην αναμειχθούν στην αγορά [του Ηνωμένου Βασιλείου] και να διευθετηθεί το ζήτημα μεταξύ Ευρωπαίων». Και συνεχίζει : «[σ]την περίπτωση αυτή, οι λείοι σωλήνες θα κατανέμονταν μεταξύ των [Mannesmann], [Vallourec] και Dalmine». Στην επόμενη παράγραφο, ο κ. Verluca παρατηρεί ότι «θα ήταν πιθανώς συμφέρον να συνδεθούν οι πωλήσεις της [Vallourec] τόσο με την τιμή όσο και με τον όγκο των πωλήσεων VAM εκ μέρους της [Corus]». Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή πρόταση αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ της Vallourec και της Corus δεκαέξι μήνες αργότερα, είναι σαφές ότι η στρατηγική αυτή όντως επελέγη από τη Vallourec και ότι η εν λόγω σύμβαση υπογράφηκε με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής.

93 Πρέπει να απορριφθεί επίσης το επιχείρημα το οποίο αντλεί η Corus από το ότι η ενίσχυση της πτυχής των «βασικών στοιχείων» η οποία αφορούσε τον σεβασμό των εγχώριων ευρωπαϊκών αγορών εκ μέρους των Ιαπώνων παραγωγών δεν είναι εκείνη εκ των τριών λύσεων που αναφέρονται στα σημειώματα «Στρατηγικοί προβληματισμοί» και «Σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM» στην οποία κατέληγε τελικά ο κ. Verluca στα έγγραφα αυτά. Πράγματι, από το κείμενο των δύο αυτών σημειωμάτων

προκύπτει σαφώς ότι ο συντάκτης τους προτιμούσε τη λύση αυτή και την απέρριψε με βαριά καρδιά, λόγω του ότι δεν ήταν υλοποιήσιμη. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείωμα «Στρατηγικοί προβληματισμοί», «η πλεονεκτικότερη λύση για τη [Vallourec]» θα ήταν η περίπτωση κατά την οποία «[ο]ι Ευρωπαίοι θα [ελάμβαναν] από τους Ιάπωνες τη διαβεβαίωση ότι θα σέβονταν το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τα προϊόντα Buttress και Premium». Στο εν λόγω σημείωμα, ο κ. Verluca απορρίπτει τη λύση αυτή για τον λόγο και μόνον ότι «δεν [πιστεύει] δυστυχώς ότι αυτή η λύση [...] μπορεί να λειτουργήσει». Συνεπώς, δεδομένου ότι η λύση αυτή εφαρμόστηκε από το 1991, η προσωρινή απόρριψη του τεχνάσματος αυτού με τα εν λόγω σημειώματα είναι άνευ σημασίας.

94 Επιπλέον, το γεγονός ότι μια ουσιαστικά όμοια σύμβαση υπογράφηκε στη συνέχεια μεταξύ, αφενός, της Corus και, αφετέρου της Vallourec, αργότερα της Dalmine και, τέλος, της Mannesmann, οπότε οι ανάγκες της Corus σε λείους σωλήνες κατανεμήθηκαν πράγματι μεταξύ των τριών αυτών εταιριών από το 1993 όπως το είχε σχεδιάσει ο κ. Verluca, επιβεβαιώνει το ότι οι τρεις αυτές συμβάσεις συνήφθησαν με σκοπό την εφαρμογή μιας κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής. Όπως παρατηρεί η Επιτροπή, η Vallourec επινόησε καταρχάς τη στρατηγική αυτή και συνήψε σύμβαση εφοδιασμού με την Corus σε μια πρώτη φάση. Στη συνέχεια, τις ακολούθησαν η Dalmine και η Mannesmann, πράγμα που αποδεικνύεται από το ότι καθεμία από τις δύο αυτές εταιρίες συνήψε σύμβαση εφοδιασμού με την Corus.

95 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί ότι ορθώς θεώρησε η Επιτροπή, στην προσβαλλομένη απόφαση, ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού συνιστούσαν την παράβαση που διαπίστωσε στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και αποδείκνυαν, συνεπώς, επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξή της. Πρέπει, επίσης, να παρατηρηθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, τα συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή επιβεβαιώνουν την ορθότητα της θέσεώς της σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις αυτές εντάσσονταν σε μια ευρύτερη κοινή πολιτική.

96 Επομένως, ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας οφειλόμενη σε αποκλίσεις μεταξύ της ΑΑ και της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την ανάλυση των στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση προς απόδειξη της υπάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

97 Κατά την Corus, η περιεχόμενη στην ΑΑ ανάλυση των σημειωμάτων του 1990, τα οποία παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 81 της προσβαλλομένης αποφάσεως, είναι διαφορετική από εκείνη που περιέχεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ιδίως στο μέτρο που η Επιτροπή δεν ισχυρίζεται πλέον, στην αιτιολογική σκέψη 147 της αποφάσεως αυτής, ότι τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία αποδεικνύουν την ύπαρξη συμφωνίας σχετικά με τους λείους σωλήνες μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών.

98 Εξάλλου, η Επιτροπή επικαλέστηκε τα έγγραφα του 1993, τα οποία παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως (ήτοι την τηλεομοιοτυπία της Corus προς τη Vallourec, που επιγράφεται «Συμφωνία συνεργασίας BS», και το έγγραφο «Σύστημα για τους χαλυβδοσωλήνες»), για πρώτη φορά με την προσβαλλόμενη απόφαση προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη παράνομης συμφωνίας συνιστάμενης στις συμβάσεις εφοδιασμού. Συνεπώς, εφόσον η Corus δεν είχε την ευκαιρία να διατυπώσει παρατηρήσεις κατά τη διοικητική διαδικασία σχετικά με την ανάλυση που υιοθετείται συναφώς στην προσβαλλόμενη απόφαση, υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς της.

99 Η Επιτροπή απαντά ότι η τελική απόφαση δεν απαιτείται να είναι ως προς όλα τα σημεία ίδια με την ανακοίνωση των αιτιάσεων. Εν προκειμένω, η ΑΑ και η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχουν αμφότερες το συμπέρασμα ότι η Corus μετέσχε στη συμφωνία που συνιστά την παράβαση η οποία διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως με μία τουλάχιστον άλλη επιχείρηση από το 1990 και με τους τρεις Ευρωπαίους προμηθευτές της από το 1993 και μετά. Ακόμα και αν υποτεθεί ότι υφίσταται διαφορά μεταξύ της ΑΑ και της προσβαλλομένης αποφάσεως, η διαφορά αυτή δεν επηρεάζει τα δικαιώματα άμυνας της Corus. Επίσης, μια τέτοια διαφορά δεν θα δικαιολογούσε την ακύρωση της τελικής αποφάσεως παρά μόνον αν υπήρχε πιθανότητα, σε περίπτωση που δεν είχε σημειωθεί η υποτιθέμενη αυτή πλημμέλεια, να καταλήξει η διοικητική διαδικασία σε διαφορετικό αποτέλεσμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης

Ιουλίου 1980, 30/78, Distillers Company κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 465). Προς απόδειξη προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας, η Corus όφειλε, συνεπώς, να καταδείξει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση θα μπορούσε να ήταν διαφορετική αν της είχε δοθεί η δυνατότητα να αμφισβητήσει την ύπαρξη συμφωνίας στην οποία μετέσχαν τρεις άλλες επιχειρήσεις αντί μιας. Εφόσον η Corus αμφισβητεί την ύπαρξη οποιασδήποτε συμφωνίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι η θέση της επιχειρήσεως αυτής παραμένει η ίδια ανεξαρτήτως του αριθμού των επιχειρήσεων που μετέσχαν μαζί με την προσφεύγουσα στην επίδικη παράβαση, καθώς και ότι η Corus είχε την ευκαιρία να αμυνθεί προσηκόντως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

100 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω αποκλίσεως μεταξύ της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της τελικής αποφάσεως υπάρχει μόνον οσάκις μια αιτίαση που διατυπώνεται στην απόφαση δεν εκτέθηκε στην ανακοίνωση των αιτιάσεων επαρκώς ώστε να επιτρέψει στους αποδέκτες της να αμυνθούν (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο, σκέψεις 852 έως 860).

101 Επιπλέον, η εκτίμηση που εκτίθεται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων είναι συχνά λακωνικότερη από εκείνη που περιέχεται στην εκδιδόμενη τελική απόφαση, καθόσον δεν αποτελεί παρά προσωρινή θέση της Επιτροπής. Οι διαφορές διατυπώσεως μεταξύ της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και της τελικής αποφάσεως, οι οποίες οφείλονται στο ότι τα δύο αυτά έγγραφα έχουν διαφορετικό σκοπό, δεν μπορούν να συνιστούν, καταρχήν, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Εν προκειμένω, το γεγονός ότι η ΑΑ δεν περιέχει σημείο αντίστοιχο της αιτιολογικής σκέψεως 147 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία η Επιτροπή αντλεί ρητώς τα συμπεράσματά της από τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετάζει στις αιτιολογικές σκέψεις 78 έως 81 της αποφάσεως αυτής, είναι απολύτως φυσικό. Αντιθέτως, ένα τέτοιο συμπέρασμα θα είχε θεωρηθεί ενδεχομένως πρόωρο στο στάδιο της ΑΑ.

102 Η Επιτροπή παρατήρησε, στην αιτιολογική σκέψη 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[η] Vallourec και η [Corus] εισήγαγαν [...] την έννοια των

"βελτιωμένων βασικών στοιχείων"», ενώ είχε θεωρήσει, στο σημείο 63 της ΑΑ, ότι το είχαν πράξει «[ο]ι Ευρωπαίοι». Στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν ισχυρίζεται πλέον ότι τα σημειώματα της Vallourec πιστοποιούν την ύπαρξη συμφωνίας ήδη από το 1990 μεταξύ του συνόλου των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών όσον αφορά τους λείους σωλήνες που πωλούνταν στη βρετανική αγορά.

103 Πρέπει να διαπιστωθεί ότι, μεταβάλλοντας έτσι την εκτίμησή της, η Επιτροπή περιορίστηκε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, να λάβει υπόψη της τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία θεωρούσε ότι διέθετε τις προσήκουσες αποδείξεις, ιδίως κατόπιν των απαντήσεων στην ΑΑ εκ μέρους των αποδεκτών της. Δεδομένου ότι τα εν λόγω σημειώματα αφορούσαν αποκλειστικά τη Vallourec και την Corus, η Επιτροπή αποφάσισε να διατυπώσει την αιτιολογική σκέψη 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως προσεκτικότερα, ως προς το ζήτημα αυτό, σε σχέση προς το σημείο 63 της ΑΑ.

104 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτή η διαφορά διατυπώσεως όχι μόνον δεν αντιβαίνει στα συμφέροντα των αποδεκτών της ΑΑ, αλλά αντικατοπτρίζει την πιο περιορισμένη αποδεικτική ισχύ που αναγνωρίζει η Επιτροπή, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στα σημειώματα της Vallourec ως ενοχοποιητικά στοιχεία προς πιστοποίηση της υπάρξεως της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει στο άρθρο 2, σε σχέση προς την ΑΑ. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει λόγος για προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας λόγω της διαφοράς αυτής.

105 Όσον αφορά τα επιχειρήματα που αφορούν την τηλεομοιοτυπία της Corus προς την Vallourec που επιγράφεται «Συμφωνία συνεργασίας BS» και το έγγραφο «Σύστημα για τους χαλυβδοσωλήνες», αρκεί η παρατήρηση ότι το σημείο 118 της ΑΑ είναι διατυπωμένο με τους ίδιους ακριβώς όρους όπως η αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, συνεπώς, αναφέρεται στα δύο αυτά αποδεικτικά στοιχεία κατά τον ίδιο τρόπο και στο ίδιο πλαίσιο με την απόφαση αυτή. Επιπλέον, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την Corus, τόσο η ΑΑ όσο και η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρουν ότι η τηλεομοιοτυπία «Συμφωνία συνεργασίας BS» αναφέρεται στις συμβάσεις τις οποίες κολάζει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως: «[μ]ια από τις προτάσεις συνίστατο στη μεταφορά στη Vallourec των δραστηριοτήτων OCTG, διατηρώντας συγχρόνως τις ισχύουσες συμβάσεις προμήθειας σε λείους σωλήνες μεταξύ της [Corus] και της Vallourec, της [Mannesmann] και της Dalmine, διατηρώντας τις ίδιες αναλογίες» (σημείο 118 της ΑΑ και αιτιολογική σκέψη 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

106 Επομένως, ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και, ως εκ τούτου, το αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από τις συνέπειες, από πλευράς διαπιστώσεως της υπάρξεως της παραβάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, της μη υπάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

107 Κατά την προσφεύγουσα, αν ακυρωθεί το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν υφίστανται επαρκή στοιχεία προς απόδειξη του ότι η ίδια μετέσχε, από το 1991 και μετά, στην παράβαση που διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

108 Η προσφεύγουσα θεωρεί, καταρχάς, ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 164 της αποφάσεως αυτής ως μέσο εφαρμογής της αρχής του σεβασμού των εγχώριων αγορών στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας. Αν ακυρωθεί το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η απόδειξη της συμμετοχής της Corus στην παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως περιορίζεται στη συμμετοχή της στις συνεδριάσεις του εν λόγω ομίλου.

109 Όμως, η Corus θεωρεί ότι η συμμετοχή της στις συνεδριάσεις αυτές εντασσόταν στη στρατηγική της αποσύρσεώς της από την αγορά των σωλήνων άνευ ραφής, την οποία είχε αποφασίσει ήδη από το 1987 και υλοποιήσει με το κλείσιμο του

εργοστασίου της στο Clydesdale, που παρήγε λείους σωλήνες, τον Απρίλιο του 1991. Το έγγραφο που περιέχεται στη σελίδα 4902 του φακέλου της Επιτροπής και τιτλοφορείται «Paper for Presidents», και το οποίο επικαλείται η Επιτροπή προς απόδειξη της συμμετοχής της Corus στις εν λόγω συνεδριάσεις, πιστοποιεί ότι η ενδεχόμενη αναδιάρθρωση της ευρωπαϊκής χαλυβουργίας εξετάστηκε κατά τις συνεδριάσεις αυτές. Ακριβώς στο πλαίσιο αυτής της αναδιαρθρώσεως προσπάθησε η Corus να διαπραγματευθεί τη μείωση των τελευταίων δραστηριοτήτων της στην αγορά των λείων σωλήνων. Δεν υφίσταται καμία έγγραφη απόδειξη περί του ότι η συμμετοχή της Corus στις εν λόγω συνεδριάσεις επέτρεψε την παράνομη συμπαιγνία την οποία η Επιτροπή διαπιστώνει στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

110 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η παράβαση την οποία διαπιστώνει στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά από εκείνα τα οποία επικαλείται προς απόδειξη της παραβάσεως που διαπιστώνει στο άρθρο 2 της αποφάσεως. Παρατηρεί, εξάλλου, ότι η Corus δεν αμφισβήτησε ούτε τις αποδείξεις αυτές ούτε την ύπαρξη των «βασικών στοιχείων» που ρύθμιζαν την κατανομή των αγορών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

111 Καταρχάς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, εφόσον το αίτημα της ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως απορρίφθηκε για τους ανωτέρω εκτιθέμενους λόγους, ο παρών λόγος ακυρώσεως είναι, καταρχήν, ανενεργός.

112 Πράγματι, ο παρών λόγος θα μπορούσε να είναι βάσιμος μόνον αν η Επιτροπή κακώς είχε στηριχθεί στην ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως για να αποδείξει τη συμμετοχή της Corus στην παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως. Αυτό θα συνέβαινε, πρώτον, αν η ύπαρξη της σχετικής με τους λείους σωλήνες παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είχε αποδειχθεί επαρκώς κατά νόμον, ή ακόμα, δεύτερον, αν δεν είχε αποδειχθεί ότι η παράβαση αυτή συνίστατο σε παράνομη συνεννόηση μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών στο πλαίσιο της παραβάσεως που διαπράχθηκε στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας με τους Ιάπωνες παραγωγούς σχετικά με την —αποτελούσα μεταγενέστερο στάδιο— αγορά των σωλήνων με σπείρωμα και η οποία διαπιστώνεται στο άρθρο 1.

113 Όμως, στις ανωτέρω σκέψεις 71 έως 96 κρίθηκε ότι η ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον. Εξάλλου, στις ανωτέρω σκέψεις 91 έως 96 κρίθηκε ότι οι συμβάσεις στις οποίες συνίσταται η παράβαση αυτή υπογράφηκαν πράγματι στο πλαίσιο διαβουλεύσεων μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών που ήταν αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι είχαν ως αντικείμενο, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της παράνομης συμφωνίας που συνήφθη στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας.

114 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή όχι μόνο δεν περιορίζεται να θεωρήσει ότι η Corus συμμετέσχε στην παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο αυτό απλώς και μόνο λόγω της θίγουσας τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς της στην —αποτελούσα προγενέστερο στάδιο— αγορά των λείων σωλήνων, στην οποία συνίσταται η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2, αλλά και παρατηρεί ότι η επιχείρηση αυτή μετέσχε, επιπλέον, ευθέως, με τους άλλους Ευρωπαίους παραγωγούς και τους Ιάπωνες παραγωγούς, στη συμφωνία περί κατανομής των αγορών των σωλήνων με σπείρωμα.

115 Η ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ενισχύει μεν την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως, η εν λόγω, όμως, παράβαση και η συμμετοχή της Corus σ' αυτή αποδεικνύονται, ουσιαστικά, βάσει στοιχείων διαφορετικών από εκείνα που λαμβάνονται υπόψη προς απόδειξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 και, ειδικότερα, βάσει των μαρτυριών του κ. Verluca (βλ., μεταξύ άλλων, αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όμως, η Corus δεν αμφισβήτησε το πρόσφορο των στοιχείων αυτών προς απόδειξη της υπάρξεως της παραβάσεως η οποία διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, έστω και αν υποτεθεί ότι επιβάλλεται η ακύρωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, παρά τις ανωτέρω κρίσεις του Πρωτοδικείου, η ακύρωση αυτή δεν μπορεί να συνεπιφέρει την ακύρωση του άρθρου 1 της αποφάσεως.

116 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας που αντλείται από τους λόγους για τους οποίους η ίδια μετέσχε στις συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, εφόσον μια επιχείρηση συμμετέχει, έστω και χωρίς να λαμβάνει ενεργό μέρος, σε συναντήσεις μεταξύ επιχειρήσεων που

έχουν ως αντικείμενο τη βλάβη του ανταγωνισμού και δεν αποστασιοποιείται δημοσίως από το περιεχόμενο των συναντήσεων αυτών, δημιουργώντας έτσι την εντύπωση στους άλλους συμμετέχοντες ότι μετέχει στη σύμπραξη που προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις και ότι θα συμμορφωθεί με αυτήν, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμμετέχει στη σύμπραξη η οποία προκύπτει από τις εν λόγω συναντήσεις (βλ., ειδικότερα, απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Τ-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή σ. II-1711, σκέψη 232).

117 Εν προκειμένω, η Corus δεν αρνήθηκε τη συμμετοχή της στις συνεδριάσεις του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας και, όπως ήδη παρατηρήθηκε ανωτέρω, δεν προβάλλει επιχειρήματα προς αμφισβήτηση της ακρίβειας και της αποδεικτικής ισχύος των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλείται η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση σχετικά με την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει στο άρθρο 1 της αποφάσεως.

118 Συνεπώς, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

119 Η Corus προβάλλει επίσης ένα λόγο ακυρώσεως που αντλείται από υποτιθέμενη πλάνη, στην προσβαλλόμενη απόφαση, όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Με τον λόγο αυτόν επιδιώκεται η μερική ακύρωση του εν λόγω άρθρου 1 καθώς και η μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Corus.

120 Η Corus υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δηλώνει ότι έλαβε υπόψη της την ύπαρξη της παραβάσεως που περιγράφει στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως από το 1990 και μετά, λόγω της υπάρξεως των συμφωνιών αυτοπεριορισμού που ίσχυαν πριν από την ημερομηνία αυτή (αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά την Corus, η ισχύς των συμφωνιών αυτών παρατάθηκε έως τις αρχές του 1991, οπότε δεν μπορεί να υπήρξε παράβαση πριν από το 1991, σύμφωνα με τη συλλογιστική που εκθέτει η Επιτροπή. Η Corus προσθέτει ότι ένας άλλος αποδέκτης της προσβαλλομένης αποφάσεως θα προσκομίσει την απόδειξη αυτής της παρατάσεως της ισχύος. Έχοντας ζητήσει με το δικόγραφο της προσφυγής της από το Πρωτοδικείο να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων σε περίπτωση που αυτή θα ήταν αναγκαία, η Corus ζητεί, με το υπόμνημα απαντήσεως, από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Επιτροπή ή οποιονδήποτε τρίτο να προσκομίσει κάθε κρίσιμο για την παρούσα υπόθεση έγγραφο, ιδίως κάθε έγγραφο που θα αποδείκνυε την παράταση της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού.

121 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Corus δεν προσκόμισε καμία απόδειξη προς στήριξη του επιχειρήματός της ότι οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού που είχαν συναφθεί με την Ιαπωνική Κυβέρνηση έληξαν μόλις το 1991. Δεδομένου ότι το γεγονός ότι η προσφεύγουσα εξέφρασε την ελπίδα ότι κάποιος άλλος διάδικος θα προσκομίσει την απόδειξη δεν συνιστά ουσιαστική απόδειξη, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν απαραίτητο να απαντήσει στο επιχείρημα αυτό. Εν πάση περιπτώσει, το ότι δεν επιβλήθηκε πρόστιμο για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ίσχυαν οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού συνιστά ήδη παραχώρηση υπό το φως της γνώμης της Επιτροπής σχετικά με την εισαγωγή ιαπωνικών προϊόντων στην Κοινότητα (JO 1972, C 111, σ. 13).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

122 Πρέπει, καταρχάς, να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή ανάφερε, στην αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι μπορούσε να είχε λάβει υπόψη της την ύπαρξη της παραβάσεως από το 1977, αλλά ότι επέλεξε να μην το πράξει λόγω της υπάρξεως των συμφωνιών αυτοπεριορισμού. Έτσι, στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, διαπίστωσε την ύπαρξη παραβάσεως μόνον από το 1990 και μετά. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτός ο τρόπος ενέργειας συνιστά παραχώρηση εκ μέρους της Επιτροπής προς τους αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως.

123 Πρέπει να σημειωθεί ότι κανένας από τους διαδίκους δεν υποστήριξε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι έπρεπε να αμφισβητηθεί η παραχώρηση αυτή στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως. Κατά συνέπεια, η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εξέταση στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας δεν μπορεί να αφορά τη νομιμότητα ή τη σκοπιμότητα αυτής της παραχωρήσεως, αλλά μόνο το κατά πόσον η Επιτροπή, έχοντας ρητώς προβεί στην παραχώρηση αυτή με το αιτιολογικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, την εφάρμοσε ορθώς εν προκειμένω. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει ακριβή και συγκλίνοντα αποδεικτικά στοιχεία για να στηρίξει την αταλάντευτη πεποίθηση ότι η παράβαση αυτή όντως διαπράχθηκε, εφόσον φέρει το βάρος της αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, τη διάρκειά της (προμνησθείσα στη σκέψη 71 απόφαση CRAM και Rheinzink κατά Επιτροπής, σκέψη 20, και προμνησθείσα στη σκέψη 50 απόφαση Χαρτοπολτός ΙΙ, σκέψη 127· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Volkswagen κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. ΙΙ-2707, σκέψεις 43 και 72).

124 Έτσι, η ανωτέρω περιγραφείσα παραχώρηση καθιστά την υποτιθέμενη λήξη της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού καθοριστικό κριτήριο προκειμένου να εκτιμηθεί αν η ύπαρξη της παραβάσεως έπρεπε να ληφθεί υπόψη για το έτος 1990. Δεδομένου ότι πρόκειται για συμφωνίες οι οποίες συνήφθησαν, σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ της Ιαπωνικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από το Υπουργείο Εξωτερικού Εμπορίου και Βιομηχανίας, και της Κοινότητας, εκπροσωπουμένης από την Επιτροπή, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η τελευταία όφειλε, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής διοικήσεως, να έχει διατηρήσει τα έγγραφα που επιβεβαίωναν την ημερομηνία κατά την οποία έληξε η ισχύς των εν λόγω συμφωνιών. Ως εκ τούτου, έπρεπε να είναι σε θέση να προσκομίσει τα έγγραφα αυτά ενώπιον του Πρωτοδικείου. Ωστόσο, η Επιτροπή ανέφερε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι είχε ερευνήσει στα αρχεία της, αλλά ότι δεν ήταν σε θέση να προσκομίσει έγγραφα πιστοποιούντα την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των συμφωνιών αυτών.

125 Αν, κατά κανόνα, ο προσφεύγων δεν μπορεί να μεταθέσει το βάρος αποδείξεως στον καθού επικαλούμενος περιστάσεις τις οποίες δεν είναι σε θέση να αποδείξει, η έννοια του βάρους αποδείξεως δεν μπορεί να εφαρμοστεί προς όφελος της Επιτροπής εν προκειμένω όσον αφορά την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των διεθνών συμφωνιών που συνήψε. Η ανεξήγητη αδυναμία της Επιτροπής να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με μια περίσταση που την αφορά άμεσα στερεί από το Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να αποφανθεί εν πλήρη γνώση της

καταστάσεως όσον αφορά την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των εν λόγω συμφωνιών. Θα αντέκειτο στην αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης αν οι συνέπειες αυτής της αδυναμίας της Επιτροπής επιβάρυναν τις αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις, οι οποίες, σε αντίθεση προς το καθού όργανο, δεν ήταν σε θέση να προσκομίσουν την ελλείπουσα απόδειξη.

126 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί, κατ' εξαίρεση, ότι εναπέκειτο στην Επιτροπή να προσκομίσει την απόδειξη περί της λήξεως της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού. Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε απόδειξη, είτε με την προσβαλλόμενη απόφαση είτε ενώπιον του Πρωτοδικείου, περί της ημερομηνίας κατά την οποία έπαυσαν να ισχύουν οι συμφωνίες αυτές.

127 Εξάλλου, ούτε η Corus ούτε, a fortiori, η Επιτροπή ισχυρίστηκαν ότι οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού ήταν ακόμα σε ισχύ το 1991.

128 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί, στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, ότι οι συμφωνίες αυτοπεριορισμού που συνήφθησαν μεταξύ της Επιτροπής και των ιαπωνικών αρχών εξακολούθησαν να ισχύουν έως τα τέλη του 1990.

129 Εν πάση περιπτώσει, οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία που πιστοποιούν την ανανέωση της ισχύος των συμφωνιών αυτοπεριορισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 1990, τουλάχιστον σε ιαπωνικό επίπεδο, γεγονός που ενισχύει τη θέση την οποία υποστηρίζει η Corus στην παρούσα διαδικασία (βλ., σημερινή απόφαση του Πρωτοδικείου, JFE Engineering κ.λπ. Επιτροπής, σκέψη 345). Πρέπει να θεωρηθεί ότι το Πρωτοδικείο μπορεί, σε συνεκδικαζόμενες υποθέσεις στις οποίες όλοι οι διάδικοι είχαν την ευκαιρία να συμβουλευθούν το σύνολο των φακέλων, να λάβει υπόψη του αυτεπαγγέλτως αποδεικτικά στοιχεία που περιέχονται στις δικογραφίες παραλλήλων υποθέσεων (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-113/89, Nefarma και Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-797, σκέψη 1, και T-116/89, Prodifarma κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-843, σκέψη 1). Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο

καλείται να αποφανθεί στο πλαίσιο υποθέσεων οι οποίες συνεκδικάζονται προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, έχουν ως αντικείμενο την ίδια απόφαση και στις οποίες όλες οι προσφεύγουσες ζήτησαν τη μεταρρύθμιση των προστίμων τα οποία καταδικάστηκαν να καταβάλουν.

130 Έτσι, το Πρωτοδικείο έχει τυπικώς γνώση, στην υπό κρίση υπόθεση, των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία προσκόμισαν οι τέσσερις ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις και δεν είναι απαραίτητο να αποφανθεί επί του αιτήματος της Corus με το οποίο ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή να προσκομίσει τα έγγραφα αυτά στην παρούσα διαδικασία.

131 Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι η Corus ζητεί από το Πρωτοδικείο όχι μόνο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθ' ο μέρος αφορά την ημερομηνία ενάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως και, στο μέτρο αυτό, τη διάρκεια της παραβάσεως αυτής, αλλά και να μειώσει, ασκώντας την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας που απονέμει στο Πρωτοδικείο, σύμφωνα με το άρθρο 229 ΕΚ, το άρθρο 17 του κανονισμού 17, το ποσό του προστίμου της ώστε να ληφθεί υπόψη αυτή η μείωση της διάρκειας. Αυτή η αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας συνεπάγεται ότι το Πρωτοδικείο, όταν μεταρρυθμίζει την προσβαλλόμενη απόφαση τροποποιώντας το ύψος των προστίμων που έχει επιβάλει η Επιτροπή, οφείλει να λάβει υπόψη του όλες τις κρίσιμες πραγματικές περιστάσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψη 692). Υπό τις συνθήκες αυτές και εφόσον όλες οι προσφεύγουσες προσέβαλαν την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως από 1ης Ιανουαρίου 1990, δεν θα ήταν προσήκον να εκτιμήσει το Πρωτοδικείο μεμονωμένα την κατάσταση καθεμιάς από τις προσφεύγουσες υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, περιοριζόμενο να λάβει υπόψη του μόνον τα πραγματικά στοιχεία που αυτές επέλεξαν να αναφέρουν προς υποστήριξη των αιτημάτων τους και παραλείποντας να λάβει υπόψη του εκείνα τα στοιχεία τα οποία τυχόν επικαλέστηκαν άλλες προσφεύγουσες ή η Επιτροπή.

132 Επιπλέον, από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η Corus δεν προέβαλε ουσιαστικά τον παρόντα λόγο ακυρώσεως είναι αλυσιτελές υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.

133 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, κατόπιν της παραχωρήσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, η διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να μειωθεί κατά ένα έτος. Έτσι, το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί στο μέτρο που λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία προσάπτει στην Corus για τον προ της 1ης Ιανουαρίου 1991 χρόνο.

134 Το αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του προστίμου

Επιχειρήματα των διαδίκων

135 Στο πλαίσιο του αιτήματος αυτού, η Corus προβάλλει ένα μοναδικό λόγο ακυρώσεως αντλούμενο από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Θεωρεί ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων πρέπει να αναφέρει σαφώς το σύνολο των ουσιωδών στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, ούτως ώστε να παρέχει στους αποδέκτες της τις απαραίτητες ενδείξεις για να αμυνθούν όχι μόνον κατά της διαπιστώσεως της παραβάσεως, αλλά, ενδεχομένως, και κατά της επιβολής προστίμων. Συνεπώς, η Επιτροπή υπέχει υποχρέωση, για να σεβαστεί τα δικαιώματα άμυνας των αποδεκτών, να παράσχει, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, επαρκή ένδειξη, κατά το στάδιο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, σχετικά με τη διάρκεια της παραβάσεως, τη σοβαρότητά της και το αν η παράβαση αυτή διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψεις 14, 15 και 21· της 9ης Νοεμβρίου 1983, 322/81, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 20, και της 16ης Μαρτίου 2000, Compagnie Maritime Belge Transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-1365, σκέψη 142).

136 Όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως, η Corus προσθέτει ότι το Δικαστήριο διευκρίνισε ρητώς ότι η Επιτροπή όφειλε να αναφέρει τη διάρκεια της παραβάσεως που έλαβε υπόψη της προσωρινώς στο στάδιο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, βάσει των πληροφοριών τις οποίες διέθετε, και όχι απλώς να περιοριστεί να διευκρινίσει ότι η διάρκεια της παραβάσεως θα ληφθεί υπόψη κατά την επιμέτρηση του προστίμου, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή (προμνησθείσα στη σκέψη 135 απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 15). Κατά την Corus, η υποχρέωση προσδιορισμού της σοβαρότητας και της εξ αμελείας ή εκ προθέσεως διαπράξεως της παραβάσεως πρέπει να είναι ανάλογη, ούτως ώστε οι αποδέκτες της ανακοινώσεως των αιτιάσεων να μπορούν να ασκήσουν λυσιτελώς τα δικαιώματα άμυνάς τους όσον αφορά τα στοιχεία αυτά. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την ερμηνεία αυτή με την προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο (σκέψεις 483 και 484). Στην αντίθετη περίπτωση, αυτή η υποχρέωση θα καθίστατο άνευ ουσίας, καθόσον θα συνεπαγόταν ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων πρέπει απλώς να εκθέτει τα κατάλληλα κριτήρια, τα οποία προκύπτουν ούτως ή άλλως από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17.

137 Εν προκειμένω, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της αυτή όσον αφορά τόσο τη σοβαρότητα της παραβάσεως όσο και το αν η παράβαση αυτή διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, δεδομένου ότι τα σημεία 153 και 154 της ΑΑ δεν περιέχουν καμία ένδειξη ως προς τα δύο αυτά στοιχεία. Η Corus διευκρινίζει ότι επέστησε την προσοχή της Επιτροπής στην παράλειψη αυτή με το σημείο 6.7 της απαντήσεώς της στην ΑΑ (παράρτημα 11 του δικογράφου της προσφυγής) και ότι η Επιτροπή δεν της παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες επί του ζητήματος αυτού.

138 Η Corus υποστηρίζει ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είχε την ευκαιρία να εκφράσει την άποψή της επί της εκ μέρους της Επιτροπής εκτιμήσεως των ζητημάτων αυτών προτού η τελευταία εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, στην οποία καταλήγει ότι η παράβαση την οποία υποτίθεται ότι διέπραξε η Corus ήταν πολύ σοβαρή και ότι η εν λόγω επιχείρηση είχε επίγνωση του παρανόμου των ενεργειών της (αιτιολογική σκέψη 161 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Συνεπώς, υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της Corus, οπότε το πρόστιμο που της επιβλήθηκε πρέπει να ακυρωθεί.

139 Κατά την Επιτροπή, η Corus ερμηνεύει εσφαλμένα την προμνησθείσα στη σκέψη 135 απόφαση Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, στο μέτρο που συνάγει από την απόφαση αυτή ότι η Επιτροπή οφείλει να εκθέτει, στην

ανακοίνωση των αιτιάσεων, την προσωρινή εκτίμηση των στοιχείων τα οποία προτίθεται να λάβει υπόψη της προς τον σκοπό του καθορισμού του ύψους του προστίμου. Στην πραγματικότητα, το Δικαστήριο απαίτησε απλώς από την Επιτροπή να διευκρινίζει ποια κριτήρια καθορισμού αυτού του ύψους θα εφαρμόσει. Πράγματι, η προμνησθείσα ερμηνεία της αποφάσεως Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, την οποία υποστηρίζει η Corus, δεν συμβιβάζεται με την ερμηνεία που υιοθετήθηκε στην προμνησθείσα στη σκέψη 135 απόφαση Michelin κατά Επιτροπής (σκέψη 19), σύμφωνα με την οποία η εκ μέρους της Επιτροπής παροχή ενδείξεων σχετικά με τα επίπεδα των σχεδιαζομένων προστίμων, προτού παρασχεθεί στην επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο της έρευνας η δυνατότητα να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των αιτιάσεων που λαμβάνονται υπόψη εναντίον της, θα προδίκαζε κατά τρόπο ανάρμοστο την οριστική απόφαση της Επιτροπής.

140 Εξάλλου, το επιχείρημα το οποίο η Corus αντλεί από τις σκέψεις 483 και 484 της προμνησθείσας στη σκέψη 76 αποφάσεως Τσιμέντο είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι οι σκέψεις αυτές αφορούσαν το κατά πόσον η Επιτροπή είχε εκφράσει, στην ανακοίνωση των αιτιάσεών της, την πρόθεσή της να επιβάλει πρόστιμο σε ορισμένες επιχειρήσεις. Αντιθέτως, στην υπό κρίση περίπτωση δεν αμφισβητείται ότι, στο σημείο 154 της ΑΑ, η Επιτροπή δήλωνε σαφώς την πρόθεσή της να επιβάλει πρόστιμο στην Corus.

141 Όμως, από το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, προκύπτει ότι, προς τούτο, η Επιτροπή έπρεπε αναγκαστικά να λάβει υπόψη της τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της προσαπτομένης παραβάσεως. Συνεπώς, η Corus έπρεπε αναγκαστικά να αντιληφθεί τη σημασία των παραμέτρων αυτών εν προκειμένω. Εξάλλου, δεδομένου ότι ο χαρακτήρας της παραβάσεως ως εκ προθέσεως ή ως εξ αμελείας διαπραχθείσας αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή προστίμου δυνάμει της διατάξεως αυτής, η εν λόγω προειδοποίηση αρκούσε για να πληροφορήσει την Corus σχετικά με τη θέση της Επιτροπής ως προς τα στοιχεία αυτά. Εφόσον η δημοσίευση των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων) είχε προηγηθεί της αποστολής της ΑΑ στους αποδέκτες της, η Corus έπρεπε να συναγάγει από το έγγραφο αυτό ότι η συμφωνία περί κατανομής των αγορών η οποία της προσαπτόταν συνιστούσε πολύ σοβαρή παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

142 Στον βαθμό που το Πρωτοδικείο, στην προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο, έκρινε ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων πρέπει να περιέχει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον χαρακτήρα της παραβάσεως ως εκ προθέσεως ή ως εξ αμελείας διαπραχθείσας καθώς και σχετικά με τη σοβαρότητά της, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα λεπτομερή αυτά στοιχεία μπορούν να εκτίθενται στο ίδιο το κείμενο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και όχι αναγκαστικά στο μέρος της ανακοινώσεως που παραπέμπει στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Corus θεώρησε ότι οι πληροφορίες που περιέχονταν στην ΑΑ όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως ήταν επαρκείς. Καθώς οι πληροφορίες αυτές περιέχονταν σε χωρία της ΑΑ άλλα από εκείνα που αφορούσαν την επιβολή προστίμου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Corus δέχθηκε την αρχή σύμφωνα με την οποία είναι απαραίτητο να λαμβάνεται συναφώς υπόψη το σύνολο της ΑΑ. Όμως, η ΑΑ περιέχει λεπτομερή περιγραφή της παραβάσεως, από την οποία προκύπτει ότι η Επιτροπή τη θεωρούσε σημαντική (βλ., ειδικότερα, σημείο 147 της ΑΑ). Όσον αφορά το ηθελημένον της παραβάσεως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία, δεν απαιτείται να αποδείξει συναφώς υποκειμενική πρόθεση, αλλά απλώς ότι τα μέρη όφειλαν να γνωρίζουν ότι η συμπεριφορά τους συνεπαγόταν παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1978, 27/76, United Brands κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 75, σκέψη 299). Κατόπιν αυτού, ήταν αρκετό να αναφέρει, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι η συμπεριφορά των μερών ήταν δυνατό να θεωρηθεί αντικειμενικά ως έχουσα χαρακτήρα πράξεως τελεσθείσας εκ προθέσεως ή εξ αμελείας.

143 Εν πάση περιπτώσει, η Corus, στα σημεία 1.6, 3.14 και 3.15 της απαντήσεώς της στην ΑΑ, προέβαλε ρητώς επιχειρήματα προσπαθώντας να ελαχιστοποιήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως και αναφέρθηκε ρητώς στον παράγοντα αυτόν στα σημεία 6.3, 6.4 και 6.7 της απαντήσεως αυτής. Στα σημεία 3.12, 3.15 και 4.5 έως 4.9 της ίδιας αυτής απαντήσεως, η Corus εξέθεσε τους λόγους που δικαιολογούσαν τη συμπεριφορά της προτού καταλήξει, στα σημεία 6.1 και 6.2 της εν λόγω απαντήσεως, υπό τον τίτλο «Ζητήματα σχετικά με τα πρόστιμα», ότι δεν υπήρξε παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ εκ μέρους της, οπότε αρνήθηκε ότι είχε διαπράξει παράβαση και, κατά μείζονα λόγο, παράβαση εκ προθέσεως. Η Επιτροπή συνάγει από τις περιστάσεις αυτές ότι η Corus είχε και εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία να καταστήσει γνωστή την άποψή της επί του συνόλου των ζητημάτων που αφορούσαν τα πρόστιμα και ότι, συνεπώς, δεν υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνάς της. Συνεπώς, δεδομένου ότι η υποτιθέμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας της Corus δεν είχε καμία επίπτωση στις δυνατότητές της να αμυνθεί στην πράξη, δεν απαιτείται, εν πάση περιπτώσει, η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως με αυτή την αιτιολογία (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 71 απόφαση PVC II, σκέψη 1020).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

144 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η ανακοίνωση των αιτιάσεων πρέπει να αναφέρει σαφώς το σύνολο των ουσιωδών στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή, ούτως ώστε να παρέχονται στους αποδέκτες της οι απαραίτητες ενδείξεις προκειμένου να αμυνθούν όχι μόνον κατά της διαπιστώσεως παραβάσεως, αλλά και, ενδεχομένως, κατά της επιβολής προστίμων. Η Επιτροπή υποχρεούται, συνεπώς, προκειμένου να σεβαστεί τα δικαιώματα άμυνας των αποδεκτών, να παράσχει, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, επαρκή στοιχεία, κατά το στάδιο της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, σχετικά με τη διάρκεια της προβαλλομένης παραβάσεως, τη σοβαρότητά της και το αν η παράβαση αυτή διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας (βλ. προμνησθείσες στη σκέψη 135 αποφάσεις Musique diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 14, 15 και 21, Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 20, και Compagnie Maritime Belge Transports κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 142).

145 Συναφώς, η υποχρέωση παροχής ενδείξεως ως προς τη σοβαρότητα και την εκ προθέσεως ή εξ αμελείας τέλεση της διαπραχθείσας παραβάσεως θα καθίστατο κενή περιεχομένου αν μια απλή παράφραση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 αρκούσε προς εκπλήρωση της υποχρεώσεως αυτής (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο, σκέψεις 483 και 484). Πράγματι, δεν θα είχε καμία έννοια η επιβολή απλής υποχρεώσεως στην Επιτροπή, επ' απειλή της ακυρώσεως της αποφάσεως περί παραβάσεως την οποία θα εκδώσει, να ενημερώνει τους αποδέκτες μιας ανακοινώσεως των αιτιάσεων σχετικά με τις διατάξεις του κανονισμού 17, τις οποίες λογίζονται, εν πάση περιπτώσει, ότι γνωρίζουν.

146 Υπό το φως των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει, έχει υποχρέωση να εκθέτει, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, μια σύντομη προσωρινή εκτίμηση ως προς τη διάρκεια της προβαλλομένης παραβάσεως, τη σοβαρότητά της καθώς και ως προς το αν η παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως. Ωστόσο, ο προσήκων χαρακτήρας αυτής της προσωρινής εκτιμήσεως, στόχος της οποίας είναι να παράσχει στους αποδέκτες μιας ανακοινώσεως των αιτιάσεων τη δυνατότητα να αμυνθούν, πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση όχι μόνο με τη διατύπωση της επίδικης πράξεως, αλλά και με το όλο πλαίσιό της καθώς και

με το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν τον συγκεκριμένο τομέα (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψεις 89 επ.).

147 Εν προκειμένω, όσον αφορά την εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διάπραξη της παραβάσεως, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες που παρέχονται με την ΑΑ είναι επαρκείς και ανταποκρίνονται στις επιταγές της νομολογίας.

148 Πράγματι, η Επιτροπή διευκρίνισε επανειλημμένως στην ΑΑ (μεταξύ άλλων, στα σημεία 129 και 137) ότι η συμφωνία που συνήφθη στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας είχε ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών των σωλήνων με σπείρωμα και, επομένως, τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Όμως αρκεί να αποδείξει η Επιτροπή, σε απόφαση περί διαπιστώσεως παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού, ότι μια συμπεριφορά, η οποία αντικειμενικά συνιστά παράβαση, εφαρμόστηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας για να επιτρέπεται η επιβολή προστίμου από πλευράς του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Είναι πρόδηλο ότι η σύναψη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, όπως αυτή που διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έχει αναγκαστικά εσκεμμένο χαρακτήρα, καθόσον μια επιχείρηση δεν μπορεί να συνάψει μια τέτοια συμφωνία εκ παραδρομής.

149 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να συναχθεί ότι η ΑΑ δεν άφηνε καμία αμφιβολία εν προκειμένω ως προς το ότι η Επιτροπή θεωρούσε, σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας, ότι η διαπιστωθείσα στη συνέχεια με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως.

150 Αντιθέτως, τα επιχειρήματα της Επιτροπής όσον αφορά την εκ μέρους της προσωρινή εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως δεν είναι ιδιαίτερα πειστικά.

151 Η Επιτροπή περιορίστηκε, στα σημεία 153 και 154 της ΑΑ, να αναφέρει ότι είχε την πρόθεση να επιβάλει πρόστιμο υπενθυμίζοντας τους όρους του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17. Ασφαλώς, εξέθεσε στην ΑΑ, στο σημείο 147, ότι επρόκειτο για συμφωνία περί κατανομής των αγορών που συνεπαγόταν σημαντικό («appreciable») περιορισμό του ανταγωνισμού. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η δήλωση αυτή δεν επιτρέπει να κατανοηθεί αν επρόκειτο, κατά την Επιτροπή, για «σοβαρή» ή για «πολύ σοβαρή» παράβαση κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

152 Ομοίως, το επιχείρημα της Επιτροπής το οποίο στηρίζεται στη δημοσίευση των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών δεν πείθει. Και ως προς το θέμα αυτό, αν το Πρωτοδικείο θεωρούσε ότι η δημοσίευση αυτή αρκεί αυτή καθαυτήν για να είναι σε θέση οι αποδέκτες μιας ανακοινώσεως των αιτιάσεων να συναγάγουν από την περιγραφή της φύσεως της παραβάσεως σε ποια κατηγορία την κατατάσσει η Επιτροπή, η απορρέουσα από τη νομολογία υποχρέωση παροχής των στοιχείων που αφορούν τη σοβαρότητα της παραβάσεως δεν θα είχε καμία πρακτική σημασία (βλ. ανωτέρω σκέψη 145).

153 Συνεπώς, πρέπει να συναχθεί ότι, εν προκειμένω, η ΑΑ είναι πλημμελής καθόσον η Επιτροπή δεν ανέφερε, στην ΑΑ, τον εκ μέρους της προσωρινό χαρακτηρισμό της σοβαρότητας της διαπραχθείσας παραβάσεως.

154 Ωστόσο, αυτή η διαπίστωση δεν μπορεί, αυτή καθαυτήν, να οδηγήσει στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, η υποχρέωση της Επιτροπής να περιλάβει, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, μια σύντομη προσωρινή εκτίμηση της διάρκειας της προβαλλομένης παραβάσεως, της σοβαρότητάς της, καθώς και ως προς το αν η παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά αποβλέπει στο να παράσχει στον αποδέκτη της ανακοινώσεως των αιτιάσεων τη δυνατότητα να αμυνθεί λυσιτελώς (βλ. ανωτέρω σκέψη 146 καθώς και, κατ' αναλογίαν, προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 156).

155 Έτσι, η υποχρέωση αυτή είναι αναπόσπαστη από την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, η οποία και την προσδιορίζει (βλ., κατ' αναλογίαν, προμνησθείσα στη σκέψη 76 απόφαση Τσιμέντο, σκέψη 156 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Δεν χρειάζεται να ακυρώνει ο κοινοτικός δικαστής τα κοινοτικά μέτρα λόγω παραλείψεων σε ένα προπαρασκευαστικό έγγραφο, όπως η ανακοίνωση των αιτιάσεων, οι οποίες δεν έχουν συνέπειες για την άμυνα των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί κατά πόσον η άμυνα της Corus επηρεάστηκε από την πλημμέλεια που διαπιστώθηκε ανωτέρω στη σκέψη 153.

156 Εν προκειμένω, η Corus διατύπωσε ρητώς επιχειρήματα με την απάντησή της στην ΑΑ, ιδίως στο μέρος 6 της απαντήσεως, με τα οποία προσπάθησε να ελαχιστοποιήσει τη σοβαρότητα της διαπραχθείσας παραβάσεως. Ειδικότερα, η Corus υποστήριξε ότι από το όλο πλαίσιο της επίδικης συμφωνίας περί κατανομής των αγορών προκύπτει ότι τυχόν εκ μέρους της διαπραχθείσα παράβαση δεν είναι επαρκώς σοβαρή ώστε να δικαιολογεί την επιβολή προστίμου (βλ. σημείο 6.3 της απαντήσεως στην ΑΑ), ότι η ίδια βρισκόταν σε διαδικασία αποσύρσεως από τις αγορές των σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών άνευ ραφής και, συνεπώς, μειώσεως του ρόλου της στις αγορές αυτές κατά τον χρόνο κατά τον οποίο υποτίθεται ότι διαπράχθηκε η παράβαση (βλ. σημείο 6.4 της απαντήσεως στην ΑΑ) και, τέλος, ότι η από γεωγραφικής απόψεως έκταση της συμμετοχής της και η κατηγορία προϊόντων τα οποία αφορά η παράβαση ήταν περιορισμένες (βλ., αντιστοίχως, σημείο 6.4, παράγραφος 2, και σημείο 6.5 της απαντήσεως στην ΑΑ). Πρέπει, εξάλλου, να παρατηρηθεί ότι η Corus εξέθεσε λεπτομερή επιχειρήματα όσον αφορά τα σχετικά με τα στοιχεία αυτά πραγματικά περιστατικά στο μέρος 3 της απαντήσεώς της στην ΑΑ.

157 Κατά συνέπεια, η Corus δεν κατέδειξε κατά τι η διεξαγωγή της διοικητικής διαδικασίας και το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως θα μπορούσε να είναι διαφορετικό όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως και, ως εκ τούτου, το ύψος του προστίμου αν η Επιτροπή είχε διευκρινίσει, στην ΑΑ, σε ποια κατηγορία σοβαρότητας κατέτασσε την παράβαση που απέρρεε από τη συμφωνία περί κατανομής των αγορών στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα στη σκέψη 71 απόφαση PVC II, σκέψη 1021, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Το γεγονός απλώς και μόνον ότι η Corus αναφέρει, στο σημείο 6.7 της εν λόγω απαντήσεως, ότι υποθέτει ότι θα της δοθεί νέα ευκαιρία να διατυπώσει την άποψή της επί των κριτηρίων που μνημονεύουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων δεν μπορεί να μεταβάλει τη νομική της θέση ως προς το θέμα αυτό.

158 Τέλος, πρέπει να παρατηρηθεί, ως εκ περισσού, ότι το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι η Corus προέβαλε, ενώπιον του Πρωτοδικείου, ουσιαστικά τα ίδια επιχειρήματα (βλ. κατωτέρω σκέψεις 161 επ.), προκειμένου να αμφισβητήσει ειδικά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, εκτίμηση η οποία περιέχεται στις αιτιολογικές σκέψεις 159 έως 165 της αποφάσεως αυτής. Ο κοινοτικός δικαστής διαθέτει εξουσία πλήρους δικαιοδοσίας προς επανεκτίμηση του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού 17. Επομένως, αν ένας διάδικος θεωρεί ότι ένας από τους σχετικούς με το ζήτημα αυτό παράγοντες εκτιμήθηκε κατά τρόπο εσφαλμένο από την Επιτροπή, έχει τη δυνατότητα να προβάλει όλα τα ικανά να στηρίξουν την άποψη αυτή επιχειρήματα ενώπιον του Πρωτοδικείου.

159 Υπό τις συνθήκες αυτές, ακόμα και αν η Επιτροπή είχε εκθέσει την προσωρινή εκτίμησή της στην ΑΑ όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως, ουδείς λόγος υπάρχει να υποτεθεί ότι η Corus θα είχε διατυπώσει, με την απάντησή της στην ΑΑ, επιχειρήματα αισθητώς διαφορετικά από αυτά που όντως ανέπτυξε στο μέρος 6 της εν λόγω απαντήσεως.

160 Υπό το φως των προεκτεθέντων, ο παρών λόγος ακυρώσεως και, ως εκ τούτου, το αίτημα ακυρώσεως του προστίμου πρέπει να απορριφθούν.

Επί του αιτήματος μειώσεως του προστίμου

Επί του λόγου που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

161 Η Corus υποστηρίζει ότι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι μετέσχε στην παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το γεγονός ότι

βρισκόταν σε διαδικασία αποσύρσεως από την αγορά των σωλήνων άνευ ραφής είχε ως συνέπεια να είναι η εμπορική θέση της πολύ διαφορετική από εκείνη των άλλων παραγωγών στους οποίους επιβλήθηκαν κυρώσεις. Συνεπώς, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη της ότι η παράβαση, στο μέτρο που την αφορούσε, ήταν λιγότερο σοβαρή και, ως εκ τούτου, να καθορίσει το βασικό ποσό του προστίμου που της επέβαλε σε χαμηλότερο επίπεδο απ' ό,τι στην περίπτωση των λοιπών μετασχόντων στην παράβαση.

162 Εξάλλου, η Corus υπογραμμίζει ότι οι δραστηριότητές της ήταν εκ παραδόσεως προσανατολισμένες προς την αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία ήταν απλώς «ημιπροστατευόμενη» κατά την Επιτροπή (αιτιολογική σκέψη 62 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και στην οποία οι Ιάπωνες παραγωγοί ήταν σημαντικοί ανταγωνιστές. Επιπλέον, οι πωλήσεις σωλήνων OCTG άνευ ραφής τις οποίες πραγματοποίησε η Corus στην αγορά αυτή αφορούσαν κυρίως σωλήνες με σπείρωμα premium και όχι συνήθους ποιότητας σωλήνες με σπείρωμα, στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά την Corus, η Επιτροπή όφειλε, συνεπώς, να λάβει υπόψη της τα στοιχεία αυτά και προς εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως την οποία διέπραξε η προσφεύγουσα.

163 Η Corus υπενθυμίζει, εξάλλου, ότι η παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως θεωρείται από την Επιτροπή ως παρεπόμενη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως. Έτσι, τυχόν ακύρωση του εν λόγω άρθρου 2 θα πρέπει αναγκαστικά να επηρεάσει τη σοβαρότητα της υποτιθέμενης συμμετοχής της Corus στην κύρια παράβαση, την οποία αφορά το άρθρο 1.

164 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι έλαβε ρητώς υπόψη, στις αιτιολογικές σκέψεις 106 και 162 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το γεγονός ότι η παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 είχε περιορισμένα μόνον αποτελέσματα, καθώς και ότι μείωσε αναλόγως το ύψος του προστίμου. Η επιχειρηματολογία της Corus σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή της στην παράβαση είχε περιορισμένες επιπτώσεις είναι, συνεπώς, αλυσιτελής στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.

165 Εξάλλου, τυχόν ακύρωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θα είχε καμία συνέπεια ως προς το ποσό του προστίμου, δεδομένου ότι, όπως υπενθυμίζει η Corus, κανένα χωριστό πρόστιμο δεν επιβλήθηκε βάσει της διατάξεως αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

166 Πρέπει, προκαταρκτικώς, να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή, καίτοι δεν επικαλέστηκε ρητώς, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, καθόρισε ωστόσο το ύψος των προστίμων εφαρμόζοντας τη μέθοδο υπολογισμού που η ίδια δεσμεύθηκε να εφαρμόζει (βλ., συναφώς, προμνησθείσα στη σκέψη 116 απόφαση Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 53, η οποία επικυρώθηκε κατ' αναίρεση με την απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4235, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

167 Σύμφωνα με το σημείο 1 Α των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, «[γ]ια να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς». Στην αιτιολογική σκέψη 159 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή αναφέρει ότι λαμβάνει υπόψη ακριβώς τα τρία αυτά κριτήρια προκειμένου να καθορίσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως.

168 Ωστόσο, στην αιτιολογική σκέψη 161, η Επιτροπή στηρίχθηκε κυρίως στη φύση της παράνομης συμπεριφοράς όλων των επιχειρήσεων για να θεμελιώσει το συμπέρασμά της ότι η παράβαση την οποία διαπιστώνει το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι «σοβαρότατη». Συναφώς, επικαλείται την εντόνως αντιανταγωνιστική και βλαπτική για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αφοράς φύση της κολαζομένης συμφωνίας περί κατανομής των αγορών, την εκ προθέσεως διάπραξη της παραβάσεως, καθώς και τον μυστικό χαρακτήρα και τη θεσμοποίηση του συστήματος που εγκαθιδρύθηκε για τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της, στην ίδια αυτή αιτιολογική σκέψη 161, το γεγονός ότι «τα εν λόγω τέσσερα κράτη μέλη αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία της κατανάλωσης [σωλήνων] OCTG και [σωληναγωγών] άνευ ραφής στην [Κοινότητα] και κατά συνέπεια μια εκτεταμένη γεωγραφική αγορά».

169 Αντιθέτως, η Επιτροπή διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι «οι συγκεκριμένες επιπτώσεις της παράβασης στην αγορά είναι περιορισμένες», δεδομένου ότι τα δύο ειδικά προϊόντα που αφορούσε η παράβαση, ήτοι οι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG και οι σωληναγωγοί «έργου», αντιπροσώπευαν μόνο το 19 % της κοινοτικής καταναλώσεως σε σωλήνες OCTG και σωληναγωγούς άνευ ραφής, καθώς και δεδομένου ότι, λόγω της τεχνολογικής προόδου, οι συγκολλητοί σωλήνες μπορούσαν να καλύψουν ένα μέρος της ζητήσεως σε σωλήνες άνευ ραφής.

170 Έτσι, στην αιτιολογική σκέψη 162 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, αφού κατατάσσει την παράβαση αυτή στην κατηγορία των «πολύ σοβαρών» παραβάσεων βάσει των παραγόντων που απαριθμεί στην αιτιολογική σκέψη 161, λαμβάνει υπόψη τον σχετικά περιορισμένο όγκο των πωλήσεων των εν λόγω προϊόντων εκ μέρους των αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως στα τέσσερα επίμαχα κράτη μέλη (73 εκατομμύρια ευρώ ετησίως). Η αναφορά αυτή στο μέγεθος της επηρεασθείσας αγοράς αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, στην ως άνω εκτίμηση της περιορισμένης επιπτώσεως της παραβάσεως στην αγορά που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 160 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συνεπώς, η Επιτροπή αποφάσισε να καθορίσει το ύψος του προστίμου σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως σε 10 εκατομμύρια ευρώ μόνο. Όμως, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων προβλέπουν, καταρχήν, ποσό «άνω των 20 εκατομμυρίων [ευρώ]» για παραβάσεις εμπίπτουσες σ' αυτή την κατηγορία. Πρέπει να θεωρηθεί ότι αυτή η μείωση του ποσού που καθορίστηκε σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως στο 50 % του ελάχιστου ποσού που επιβάλλεται συνήθως στην περίπτωση «πολύ σοβαρής» παραβάσεως λαμβάνει προσηκόντως υπόψη την περιορισμένη επίπτωση της παραβάσεως στην αγορά στην προκειμένη περίπτωση.

171 Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι όλες οι αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις ήταν μεγάλες, οπότε δεν συνέτρεχε λόγος να υπάρξει συναφής διαφοροποίηση μεταξύ των ποσών των επιβαλλομένων προστίμων αναλόγως της κάθε επιχειρήσεως που μετέσχε στην παράβαση.

172 Πρέπει να παρατηρηθεί, συναφώς, ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό σ' αυτή την εκτίμηση της φύσεως της παραβάσεως για να θεωρήσει ότι η παράβαση ήταν πολύ σοβαρή. Από τα σημειώματα της Vallourec, τα οποία επικαλείται η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, στις αιτιολογικές σκέψεις 62, 67, 78 και 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκύπτει ότι η συνεργασία μεταξύ της Corus και της Vallourec υπήρξε ιδιαίτερα στενή.

173 Όσον αφορά το επιχείρημα το οποίο η Corus αντλεί από το ότι βρισκόταν σε διαδικασία αποσύρσεως από τις αγορές των σωλήνων OCTG και των σωληναγωγών και ότι ήταν, ως εκ τούτου, σε διαφορετική εμπορική κατάσταση από όλους τους άλλους αποδέκτες της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι οι υποκειμενικοί λόγοι για τους οποίους μια επιχείρηση διαπράττει μια παράβαση δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της αντικειμενικής σοβαρότητας της παραβάσεως. Για όσο χρονικό διάστημα η Corus δεν είχε αποσυρθεί από τις επίδικες αγορές και εξακολούθησε να συμμετέχει ενεργά στην παράβαση που της προσάπτεται, ο προσωρινός χαρακτήρας της παρουσίας της στις εν λόγω αγορές δεν ασκεί επιρροή.

174 Πρέπει, αντιθέτως, να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Corus είχε πωλήσει τις δραστηριότητές της επεξεργασίας σπειρωμάτων στη Vallourec στις 22 Φεβρουαρίου 1994 και ότι, στην περίπτωσή της, η παράβαση διήρκεσε από το 1990 έως τον Φεβρουάριο του 1994, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της εν λόγω αποφάσεως. Από την αιτιολογική σκέψη 166 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η παράβαση που προσάπτεται στην Corus ελήφθη υπόψη μόνον για περίοδο τεσσάρων ετών, από το 1990 έως το 1994, πράγμα που επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι το βασικό ποσό προσδιορίστηκε, με την αιτιολογική σκέψη 167, σε 14 εκατομμύρια ευρώ για την Corus. Από την ανάγνωση του συνόλου της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να συναχθεί ότι το έτος 1990 περιελήφθη στον υπολογισμό αυτόν, ενώ εξαιρέθηκε το έτος 1994.

175 Έτσι, δεν υφίσταται κανένας λόγος να θεωρηθεί εν προκειμένω, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της προμνησθείσας στενής συνεργασίας μεταξύ της Corus και της Vallourec, ότι η συνιστώσα παράβαση συμπεριφορά της Corus ήταν, ως εκ της φύσεώς της, λιγότερο σοβαρή από τη συμπεριφορά των λοιπών επιχειρήσεων που συμμετέσχαν στην παράβαση. Η περιγραφείσα στην προηγούμενη σκέψη λήψη υπόψη μικρότερης διάρκειας για την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως στην περίπτωση της Corus είναι αρκετή για να αντικατοπτρίσει το γεγονός ότι η ίδια αποσύρθηκε από τις αγορές των σωλήνων με σπείρωμα τον Φεβρουάριο του 1994.

176 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί ότι μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί υπαίτια συνολικής συμπράξεως έστω και αν αποδεδειγμένα δεν μετέσχε ευθέως παρά σε ένα μόνον ή σε πλείονα συστατικά στοιχεία αυτής της συμπράξεως, εφόσον, αφενός, γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι η συμπαιγνία στην οποία μετείχε, ειδικότερα μέσω

τακτικών συναντήσεων που οργανώνονταν επί σειράν ετών, αποτελούσε μέρος συνολικού σχεδίου με στόχο τη στρέβλωση της φυσιολογικής λειτουργίας του ανταγωνισμού και, αφετέρου, το συνολικό αυτό σχέδιο κάλυπτε όλα τα συστατικά στοιχεία της συμπράξεως (προμνησθείσα στη σκέψη 71 απόφαση PVC II, σκέψη 773). Όμως, κατόπιν υπόψη της ιδιαίτερα στενής συνεργασίας μεταξύ της Corus και της Vallourec, η οποία επισημάνθηκε ανωτέρω (βλ. επίσης αιτιολογικές σκέψεις 62, 67, 78 και 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως), είναι πρόδηλο ότι η Corus ενεπλάκη άμεσα στην εκπόνηση μιας κοινής στρατηγικής η οποία αποφασίστηκε στο πλαίσιο του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας και ότι γνώριζε όλες τις λεπτομέρειες της συμφωνίας περί κατανομής των αγορών στην οποία συνίσταται η κολαζόμενη παράβαση. Συνεπώς, εν προκειμένω, δεν υφίσταται κανένας λόγος να θεωρηθεί ότι η Corus δεν ευθυνόταν για την σύμπραξη στο σύνολό της.

177 Όσον αφορά το ότι η αγορά offshore του Ηνωμένου Βασιλείου, που αποτελούσε σημαντικό τομέα της εγχώριας αγοράς της Corus, ήταν μερικώς μόνο προστατευόμενη, από τα σημειώματα της Vallourec (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 62, 67, 78 και 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και από τα έγγραφα «Paper for Presidents» και «g) japanese» [το οποίο παρατίθεται στη σελίδα 4909 του φακέλου της Επιτροπής] (βλ. αιτιολογική σκέψη 84), που συντάχθηκαν από υπαλλήλους της Corus, προκύπτει ότι η επιχείρηση αυτή προσπαθούσε να περιορίσει όσο το δυνατόν περισσότερο τις ιαπωνικές πωλήσεις στην αγορά αυτή. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Corus δεν μπορεί να επικαλεστεί την περιορισμένη αυτή προστασία για να ισχυριστεί ότι η παράβαση την οποία διέπραξε δεν ήταν «πολύ σοβαρή». Εξάλλου, ο περιορισμένος χαρακτήρας της προστασίας της αγοράς offshore του Ηνωμένου Βασιλείου ουδόλως ανατρέπει τη διαπίστωση της Επιτροπής που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 161 της προσβαλλομένης αποφάσεως και σύμφωνα με την οποία η επηρεασθείσα γεωγραφική αγορά ήταν εκτεταμένη.

178 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Corus που αναφέρονται στον περιορισμένο αντίκτυπο που είχε στις επίδικες αγορές η συμμετοχή της στην παράβαση, λόγω ιδίως της υπάρξεως του ιαπωνικού ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά της και του ότι η ίδια πωλούσε κυρίως σωλήνες OCTG premium και όχι συνήθους ποιότητας σωλήνες OCTG, πρέπει να υπομνησθεί και πάλι στο πλαίσιο αυτό ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την περιορισμένη επίπτωση της παραβάσεως στις αγορές καθορίζοντας το ποσό του προστίμου, σε συνάρτηση προς τη σοβαρότητα της παραβάσεως, στο 50 % του ελάχιστου ποσού που καθορίζεται συνήθως στην περίπτωση «πολύ σοβαρής» παραβάσεως (ανωτέρω σκέψη 170).

179 Ασφαλώς, το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων προβλέπει τη δυνατότητα «[σταθμίσεως], σε ορισμένες περιπτώσεις, των ποσών που προκύπτουν για καθεμιά από τις τρεις κατηγορίες [παραβάσεων] προκειμένου να ληφθεί υπόψη το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης και, κατ' επέκταση, ο πραγματικός αντίκτυπος της παράνομης συμπεριφοράς της για τον ανταγωνισμό». Σύμφωνα με το εδάφιο αυτό, η προσέγγιση αυτή ενδείκνυται «ιδιαίτερα αν υφίστανται σημαντικές διαφορές ως προς το μέγεθος μεταξύ επιχειρήσεων που διαπράττουν το ίδιο είδος παράβασης».

180 Ωστόσο, από τη χρησιμοποίηση της εκφράσεως «σε ορισμένες περιπτώσεις» και του όρου «ιδιαίτερα» στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων προκύπτει ότι η στάθμιση αναλόγως του μεγέθους κάθε επιχειρήσεως δεν αποτελεί συστηματικώς εφαρμοζόμενο στάδιο υπολογισμού το οποίο η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να εφαρμόζει, αλλά μια δυνατότητα ευελιξίας την οποία έδωσε στον εαυτό της στις υποθέσεις στις οποίες είναι αναγκαία. Πρέπει να υπομνησθεί στο πλαίσιο αυτό η νομολογία σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως που της επιτρέπει να λαμβάνει ή να μη λαμβάνει υπόψη ορισμένα στοιχεία κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων τα οποία σχεδιάζει να επιβάλει, σε συνάρτηση ιδίως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1996, C-137/95 P, SPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-1611, σκέψη 54, απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-219/95 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-4411, σκέψεις 32 και 33, και προμνησθείσα στη σκέψη 131 απόφαση Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 465· βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-309/94, KNP BT κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1007, σκέψη 68). Λαμβανομένων υπόψη των όρων του σημείου 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων, οι οποίοι παρατέθηκαν ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή διατήρησε ένα ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τη σκοπιμότητα της σταθμίσεως των προστίμων σε συνάρτηση με το μέγεθος κάθε επιχειρήσεως.

181 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι τα πρόστιμα έχουν και αποτρεπτική λειτουργία στον τομέα του ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, σημείο 1 Α, τέταρτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων). Έτσι, λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου μεγέθους των αποδεκτριών της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεων, το οποίο επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 165 της προσβαλλομένης αποφάσεως, μια ουσιωδώς μεγαλύτερη μείωση του ποσού που καθορίστηκε σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της παραβάσεως θα στερούσε πιθανώς στα πρόστιμα την αποτρεπτική τους λειτουργία.

182 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή δεν υπερέβη τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεώς της, η οποία διαπιστώθηκε ανωτέρω στη σκέψη 180, μη εφαρμόζοντας στην προκειμένη περίπτωση το σημείο 1 Α, έκτο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

183 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία της Corus σύμφωνα με την οποία τυχόν ακύρωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως θα πρέπει να επηρεάσει το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε προς κολασμό της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει το άρθρο 1, αρκεί η παρατήρηση ότι κανένα πρόστιμο δεν επιβλήθηκε για την παράβαση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι η Επιτροπή ουδόλως την έλαβε υπόψη της κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου που επέβαλε τελικά στην Corus (αιτιολογική σκέψη 164 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία αυτή είναι αλυσιτελής.

184 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο παρών λόγος είναι απορριπτέος.

Επί του λόγου που αντλείται από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

185 Η Corus υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, μη χορηγώντας της καμία μείωση του προστίμου, δεν ανταποκρίθηκε στην προσδοκία την οποία η ίδια μπορούσε δικαιολογημένα να αντλήσει από το σημείο Δ 2 της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η επιχείρηση η οποία δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην ανακοίνωση των αιτιάσεων δικαιούται μείωση κατά 10 έως 50 % του ποσού του προστίμου που θα της επιβαλλόταν αν δεν είχε συνεργαστεί. Η Corus υπογραμμίζει επίσης ότι η ίδια η Επιτροπή αναγνωρίζει ρητώς, στην ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, ότι η ανακοίνωση αυτή μπορεί να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στις επιχειρήσεις. Επικαλείται, τέλος, κατ' αναλογίαν, την προμνησθείσα στη σκέψη 116 απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Hercules Chemicals.

186 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής ότι η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων δεν δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στην Corus, εφόσον η ανακοίνωση αυτή δημοσιεύθηκε μόλις το 1996, αρκεί να παρατηρηθεί ότι η ΑΑ τής απεστάλη το 1999. Εξάλλου, η Επιτροπή, στην προσβαλλόμενη απόφαση, στηρίχθηκε ρητώς στην ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων για να μειώσει το ποσό των προστίμων που επέβαλε στη Vallourec και στην Dalmine.

187 Η Corus παρατηρεί, εξάλλου, ότι από τη νομολογία προκύπτει ότι η ιδέα που υπαγορεύει τη μείωση των προστίμων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που δηλώνουν ότι δεν αμφισβητούν τα πραγματικά περιστατικά έγκειται στο ότι η αποδοχή αυτή των πραγματικών ισχυρισμών μπορεί να προβληθεί ως στοιχείο αποδείξεως του βασίμου των ισχυρισμών αυτών, διευκολύνοντας έτσι το έργο της Επιτροπής όταν αυτή διαπιστώνει και διώκει παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-925, σκέψη 256).

188 Εν προκειμένω, η Corus δήλωσε, στο σημείο 1.5 της απαντήσεώς της στην ΑΑ, ότι δεν αμφισβητούσε, κατ' ουσίαν, τα πραγματικά περιστατικά σχετικά με την παράβαση που διαπιστώθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αμφισβητώντας ωστόσο το υποστατό της παραβάσεως αυτής. Η Corus παρατηρεί ότι θα πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των προβαλλομένων πραγματικών περιστατικών και του νομικού χαρακτηρισμού τους. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση αμφισβητεί τον εν λόγω νομικό χαρακτηρισμό δεν μειώνει την έκταση και τη χρησιμότητα της συνεργασίας την οποία προσφέρει αναγνωρίζοντας τα πραγματικά περιστατικά αυτά καθαυτά. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, σε άλλες αποφάσεις σχετικές με παράνομες συμπράξεις, η Επιτροπή χορήγησε μειώσεις προστίμων σε επιχειρήσεις, καίτοι οι τελευταίες είχαν αμφισβητήσει την ύπαρξη της συνεννοήσεως η οποία συνιστούσε την παράβαση ή είχαν ισχυριστεί ότι δεν είχαν συμμετάσχει στη συνεννόηση αυτή [βλ. απόφαση 98/247/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 21ης Ιανουαρίου 1998, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (Υπόθεση IV/35.814 — Προσαύξηση της τιμής του κράματος) (ΕΕ L 100, σ. 55), αιτιολογικές σκέψεις 98 έως 100, και απόφαση 1999/60/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με διαδικασία κινηθείσα βάσει του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΚ (υπόθεση IV/35.691/E-4 — Καρτέλ προμονωμένων σωλήνων) (ΕΕ L 24, σ. 1), αιτιολογική σκέψη 180]. Η Corus θεωρεί ότι, κατά τον ίδιο τρόπο, έπρεπε να τύχει μειώσεως του προστίμου που της επιβλήθηκε.

189 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της Corus που αντλούνται από την υποτιθέμενη συνεργασία της, η Επιτροπή υποστηρίζει, καταρχάς, ότι η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων δημοσιεύθηκε μόλις το 1996. Δεδομένου ότι η Corus έθεσε τέρμα στις παραβάσεις που διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση τον Φεβρουάριο του 1994, η ανακοίνωση αυτή δεν διαδραμάτισε κανένα ρόλο στο πλαίσιο αυτό.

190 Εξάλλου, η Corus, στην απάντησή της στην ΑΑ, ιδίως στο σημείο 3.15 της απαντήσεως, όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αμφισβήτησε όχι μόνον την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, αλλά και την ίδια την ύπαρξη της παράνομης συμφωνίας. Πράττοντας αυτό, υποχρέωσε την Επιτροπή να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά που επέκρινε με την ΑΑ. Συνεπώς, η στάση της Corus δεν διευκόλυνε το έργο της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η στάση αυτή δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως συνεργασία δυνάμενη να δικαιολογήσει μείωση του προστίμου της (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Finnboard κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1617, σκέψεις 262 και 363).

191 Η Επιτροπή συνάγει από τα ανωτέρω ότι η Corus εξακολουθεί να αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώνονται με την προσβαλλόμενη απόφαση και ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συνεπώς, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η Corus είχε τύχει μειώσεως του προστίμου της λόγω της συνεργασίας της, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα έπρεπε να ζητηθεί από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει τη μείωση αυτή και, ως εκ τούτου, να αυξήσει το ποσό του επιδίκου προστίμου. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, η υπόθεση θα αφορούσε μια επιχείρηση η οποία, έχοντας επιτύχει μείωση του προστίμου της λόγω συνεργασίας, αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά με την προσφυγή της, οπότε ένα τέτοιο αίτημα θα ήταν δικαιολογημένο σύμφωνα με την τελευταία φράση της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων. Συνεπώς, η Corus θα πρέπει να υποχρεωθεί να επιλέξει, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, μεταξύ των λόγων ακυρώσεως και ισχυρισμών με τους οποίους αμφισβητεί την ύπαρξη της παραβάσεως και του επιχειρήματος που αντλεί από την ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, εφόσον οι δύο αυτές πτυχές της προσφυγής της δεν συμβιβάζονται μεταξύ τους.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

192 Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, η οποία δημοσιεύθηκε το 1996, μπορεί να παρακίνησε την Corus να δηλώσει, με την απάντησή της στην ΑΑ, ότι δεν αμφισβητούσε «κατ' ουσίαν» («substantially») τα πραγματικά περιστατικά όσον αφορά τον όμιλο Ευρώπης-Ιαπωνίας. Συνεπώς, ουδείς λόγος υφίσταται να μη γίνει δεκτό, από χρονικής απόψεως, ότι η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων είναι δυνατόν να δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στην εταιρία αυτή.

193 Ως προς το αν ήταν εν προκειμένω δικαιολογημένη, από πλευράς της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στην Corus, και επομένως υπήρξε παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει, καταρχάς να παρατηρηθεί ότι η συμπεριφορά της ενδιαφερομένης επιχειρήσεως πρέπει να διευκολύνει το έργο της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 190 απόφαση Mayr-Melnhof κατά Επιτροπής, σκέψη 309 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και σκέψη 332). Έτσι, δεν αρκεί να δηλώσει γενικώς μια επιχείρηση ότι δεν αμφισβητεί τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, σύμφωνα με την ανακοίνωση αυτή, αν, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, η δήλωση αυτή δεν εμφανίζει την παραμικρή χρησιμότητα για την Επιτροπή.

194 Εν προκειμένω, η Επιτροπή επικαλέστηκε στην ΑΑ ιδίως ότι τα μέλη του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας συνήψαν συμφωνία βλάπτουσα τον ανταγωνισμό η οποία είχε ως αντικείμενο και ως αποτέλεσμα την κατανομή των αγορών. Η Corus, καίτοι δήλωσε ότι δεν αμφισβητούσε τα σχετικά πραγματικά περιστατικά, ανέφερε, στο σημείο 1.7 της απαντήσεώς της στην ΑΑ και, εκ νέου, στο σημείο 3.15, δεύτερη παράγραφος, της απαντήσεως αυτής, ότι τα βλαπτικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα μιας τέτοιας συμφωνίας, ακόμα και αν υποτεθεί ότι είχε υπάρξει, ήταν αμελητέα, οπότε ανέκυπταν ερωτήματα ως προς τον εμπορικό στόχο της συμφωνίας και, ως εκ τούτου, ως προς την ύπαρξή της. Η Corus παρατηρεί ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση μεταξύ των πραγματικών περιστατικών αυτών καθαυτά, που δεν αμφισβητεί, και του νομικού χαρακτηρισμού τους, τον οποίο αμφισβητεί.

195 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην ειδική περίπτωση συμφωνίας η οποία, ανεξαρτήτως των τυχόν αποτελεσμάτων της, έχει ως αντικείμενο την κατανομή των αγορών, η αναγνώριση της αλήθειας των πραγματικών περιστατικών αρκεί, καταρχήν, προς απόδειξη δύο από τα ουσιώδη στοιχεία μιας παραβάσεως του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, ήτοι της υπάρξεως συμφωνίας και του βλαπτικού του ανταγωνισμού σκοπού της.

196 Επιπλέον, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή επικαλέστηκε ουσιαστικά τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία και στην ΑΑ και στην προσβαλλόμενη απόφαση και ότι σημαντικός αριθμός από τα στοιχεία αυτά, ιδίως οι δηλώσεις του κ. Verluca και τα διάφορα σημειώματα της Vallourec, αφορούν το περιεχόμενο των σχετικών με συμπαιγνιακή στρατηγική συζητήσεων μεταξύ των μελών του ομίλου Ευρώπης-Ιαπωνίας, ιδίως όσον αφορά τις κοινοτικές αγορές (βλ., ιδίως, σημεία 56, 60, 63 και 65 της ΑΑ και αιτιολογικές σκέψεις 62, 67, 73 και 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

197 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Corus δεν μπορούσε, με την απάντησή της στην ΑΑ, να αμφισβητήσει τη συμμετοχή της στη συμφωνία και το βλαπτικό για τον ανταγωνισμό αντικείμενο, που συνιστούσε την παράβαση η οποία διαπιστώθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να αμφισβητήσει τα πραγματικά περιστατικά που αφορούσαν τις εν λόγω συζητήσεις και το περιεχόμενό τους.

198 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το γεγονός ότι η Corus έθεσε, με την απάντησή της στην ΑΑ, ζήτημα υπάρξεως της συμφωνίας δημιούργησε, στο πλαίσιο των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, αμφιβολία ως προς την αξία της δηλώσεώς της, στην ίδια αυτή απάντηση, περί μη αμφισβητήσεως των πραγματικών περιστατικών και, επομένως, το περιεχόμενο της δηλώσεως αυτής είναι διφορούμενο. Η αμφισημία αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι η Corus σχετικοποίησε τη δήλωσή της, σύμφωνα με την οποία δεν αμφισβητούσε τα πραγματικά περιστατικά, χρησιμοποιώντας τον όρο «substantially» («κατ' ουσίαν»), χωρίς να εξηγήσει ποια ήταν τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά τα οποία αφορούσε η επιφύλαξη αυτή.

199 Υπό τις συνθήκες αυτές, ήταν αδύνατο για την Επιτροπή κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, όπως είναι αδύνατο για το Πρωτοδικείο στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, να προσδιορίσει επακριβώς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία αποδέχθηκε η Corus και βάσει των οποίων η συνεργασία της διευκόλυνε το έργο της Επιτροπής. Επομένως, εν προκειμένω, η εκ μέρους της Corus αναγνώριση των πραγματικών περιστατικών που ανέφερε η ανακοίνωση των αιτιάσεων δεν είναι ικανή να δικαιολογήσει μείωση του προστίμου της από πλευράς της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, όπως αυτή ερμηνεύεται από τη νομολογία.

200 Κατόπιν των προεκτεθέντων, ο παρών λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του λόγου που αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

201 Η Corus παρατηρεί, καταρχάς, ότι, κατά πάγια νομολογία, υπάρχει παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως οσάκις συγκρίσιμες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο ή διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν αυτού του είδους η αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 1984, 106/83, Sermide, Συλλογή 1984, σ. 4209, σκέψη 28, και της 28ης Ιουνίου 1990, C-174/89, Hoche, Συλλογή 1990, σ. I-2681, σκέψη 25· υπό το ίδιο πνεύμα, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 1994, T-100/92, La Pietra κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-83 και II-275, σκέψη 50). Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η αρχή αυτή εφαρμόζεται συχνά σε σχέση με την επιβολή προστίμων (προμνησθείσα στη σκέψη 116 απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 295· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 1995, T-141/89, Trefileurope κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-791, σκέψη 185, T-142/89, Boël κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-867, σκέψεις 128 έως 135, και T-143/89, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-917, σκέψεις 54 έως 56, και T-150/89, Martinelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1165, σκέψεις 57 έως 61· της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-49/95, Van Megen Sports κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1799, σκέψη 56· προμνησθείσες στη σκέψη 190 αποφάσεις Finnboard κατά Επιτροπής και Mayr-Melnhof κατά Επιτροπής, σκέψεις 334 έως 336 και 352 έως 354).

202 Η Corus θεωρεί ότι η Vallourec, της οποίας το πρόστιμο μειώθηκε κατά 40 %, περιορίστηκε να απαντήσει στις ερωτήσεις που της τέθηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε από υπαλλήλους της Επιτροπής, ανταποκρινόμενη στις εκ του νόμου υποχρεώσεις της, πράγμα το οποίο έπραξε και η Corus. Παρατηρεί, συναφώς, ότι οι δηλώσεις του κ. Verluca έγιναν σε απάντηση σε ερωτήσεις τις οποίες η Επιτροπή έθεσε μόνον στη Vallourec.

203 Επιπλέον, η Dalmine, της οποίας το πρόστιμο μειώθηκε κατά 20 %, απλώς πληροφόρησε την Επιτροπή ότι δεν αμφισβητούσε τα πραγματικά περιστατικά, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίσει ότι είχε μετάσχει σε παράβαση. Συνεπώς, η εκ μέρους της συνεργασία δεν υπήρξε ευρύτερη από εκείνη της Corus. Επομένως, η άνιση μεταχείριση την οποία υπέστη η Corus, και την οποία η Επιτροπή δεν δικαιολογεί στο υπόμνημα αντικρούσεως, είναι πρόδηλη. Η Dalmine υπήρξε μάλιστα λιγότερο συνεργάσιμη από την Corus, ιδίως στο μέτρο που αρνήθηκε αρχικά να ανακοινώσει στην Επιτροπή ορισμένες πληροφορίες που είχε ζητήσει η τελευταία και, στη συνέχεια, επικαλέστηκε το δικαίωμα μη αυτοενοχοποιήσεως προς δικαιολόγηση της αρνήσεώς της να απαντήσει σε ορισμένα ερωτήματα, τόσο με την απάντησή της στην ΑΑ όσο και στο πλαίσιο της —απορριφθείσας ως προδήλως απαράδεκτης— προσφυγής την οποία άσκησε κατά της αποφάσεως την οποία έλαβε ως προς αυτήν η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17. Επιπλέον, η Dalmine αμφισβήτησε τη νομιμότητα των αποφάσεων βάσει των οποίων η Επιτροπή διενήργησε ελέγχους τον Δεκέμβριο του 1994 και, ως εκ τούτου, τη δυνατότητα της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει τα έγγραφα που συνέλεξε κατά τους ελέγχους αυτούς (αιτιολογική σκέψη 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

204 Η Corus θεωρεί, εξάλλου, ότι από την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 174) προκύπτει ότι οι ιαπωνικές προσφεύγουσες επιχειρήσεις δεν προσέφεραν καμία ουσιαστική συνεργασία στην Επιτροπή και ότι αμφισβήτησαν την ύπαρξη της συμφωνίας κατά τη διοικητική διαδικασία, γεγονός που

διαφοροποιεί την κατάστασή τους από αυτή της Corus. Όπως η Dalmine, και οι Ιάπωνες παραγωγοί αμφισβήτησαν τόσο τη νομιμότητα των αποφάσεων βάσει των οποίων η Επιτροπή διενήργησε ελέγχους τον Δεκέμβριο του 1994 όσο και την εκ μέρους της Επιτροπής χρησιμοποίηση των εγγράφων που συνελέγησαν κατά τους ελέγχους αυτούς. Όσον αφορά τη Mannesmann, επίσης από την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 174) προκύπτει ότι η εταιρία αυτή ουδέποτε ανέφερε σαφώς αν αμφισβητούσε τα πραγματικά περιστατικά και ότι αρνήθηκε να παράσχει ορισμένες πληροφορίες τις οποίες η Επιτροπή είχε ζητήσει με απόφαση ληφθείσα δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17. Συνεπώς, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως αρνούμενη να μειώσει το πρόστιμο που επέβαλε στην Corus και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζοντάς την κατά τον ίδιο τρόπο που αντιμετώπισε τη Mannesmann και τους τέσσερις Ιάπωνες παραγωγούς.

205 Η Επιτροπή απαντά, καταρχάς, ότι διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων και ότι η έννοια της ίσης μεταχειρίσεως θα πρέπει, προκειμένου περί προστίμων, να ερμηνεύεται υπό το φως του κανόνα αυτού (προμνησθείσα στη σκέψη 201 απόφαση Martinelli κατά Επιτροπής, σκέψη 59). Εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω αρχή δεν εφαρμόζεται παρά μόνον οσάκις συγκρίσιμες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά διαφορετικό τρόπο (προμνησθείσα στη σκέψη 116 απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1991, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψη 295).

206 Όμως, στην υπό κρίση περίπτωση, υφίστανται αντικειμενικές διαφορές μεταξύ της καταστάσεως της Corus και της καταστάσεως των λοιπών αποδεκτών της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πρώτον, η Vallourec, αφενός, παρέδωσε στην Επιτροπή μια γραπτή δήλωση ιδιαιτέρως χρήσιμη (τη δήλωση του κ. Verluca της 17ης Σεπτεμβρίου 1996· βλ., ιδίως, αιτιολογικές σκέψεις 53 και 170 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και, αφετέρου, δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων η Επιτροπή είχε στηρίξει την ΑΑ. Δεύτερον, η Dalmine δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την απόφασή της (αιτιολογική σκέψη 172 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και τούτο ανεπιφύλακτα, ενώ η Corus αμφισβήτησε την ίδια την ύπαρξη συμφωνίας. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η Επιτροπή έσφαλε μειώνοντας τα πρόστιμα που επέβαλε στη Vallourec και στην Dalmine, το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές στο πλαίσιο του αιτήματος μειώσεως του προστίμου που επιβλήθηκε στην Corus. Τέλος, είναι αδιάφορο το ότι οι λόγοι για τους οποίους η Corus δεν μπόρεσε να επιτύχει μείωση του προστίμου της διαφέρουν από τους λόγους που

εμπόδισαν τη μείωση των προστίμων της Mannesmann και των Ιαπώνων παραγωγών, εφόσον η Corus δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπει συναφώς η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, όποια και αν είναι η κατάσταση των άλλων αυτών επιχειρήσεων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

207 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συνεργασίας που έχουν παράσχει οι επιχειρήσεις, η Επιτροπή δεν μπορεί να αγνοήσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου η οποία, κατά πάγια νομολογία, παραβιάζεται όταν παρόμοιες καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά τρόπο διαφορετικό ή διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο, εκτός αν μια τέτοια αντιμετώπιση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Τ-45/98 και Τ-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-3757, σκέψη 237, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

208 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, για να δικαιολογεί μείωση προστίμου, η συμπεριφορά μιας επιχειρήσεως πρέπει να διευκολύνει το έργο της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και στη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού (βλ. προμνησθείσα στη σκέψη 190 απόφαση Mayr-Melnhof κατά Επιτροπής, σκέψη 309, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, σκέψη 332, καθώς και ανωτέρω σκέψη 193).

209 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, υφίστανται αντικειμενικές και σημαντικές διαφορές, από πλευράς του τελευταίου αυτού κριτηρίου, μεταξύ της καταστάσεως της Corus και της καταστάσεως της Vallourec και της Dalmine.

210 Πρώτον, η Vallourec όχι μόνον δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά στα οποία η Επιτροπή στήριξε την ΑΑ, αλλά παρέσχε επιπλέον, σε αντίθεση προς την Corus, γραπτές δηλώσεις ιδιαιτέρως χρήσιμες για την Επιτροπή, ιδίως εκείνες του κ. Verluca της 17ης Σεπτεμβρίου και της 14ης Οκτωβρίου 1996 (βλ., ειδικότερα, αιτιολογικές σκέψεις 60, 62, 72 και 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

211 Κανένας εκπρόσωπος της Corus δεν έκανε ποτέ δήλωση με αποδεικτική αξία και περιεχόμενο που να συγκρίνονται με την αξία και το περιεχόμενο της δηλώσεως του κ. Verluca. Πράγματι, η από 31 Οκτωβρίου 1997 απάντηση της Corus, η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 66 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έχει περιορισμένο περιεχόμενο και περιορισμένη αποδεικτική αξία, ιδίως καθόσον δεν προκύπτει σαφώς αν η Corus είχε ή όχι την πρόθεση να την ανακαλέσει όσον αφορά τη σχετική με τους σωλήνες άνευ ραφής διαδικασία με την επιστολή της 30ής Μαρτίου 1999, την οποία απηύθυνε στην Επιτροπή (βλ., συναφώς, προμνησθείσα στη σκέψη 129 απόφαση JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 305 έως 308).

212 Όσον αφορά το γεγονός, που επισημαίνει η Corus, ότι οι δηλώσεις του κ. Verluca έγιναν σε απάντηση σε ερωτήσεις τις οποίες η Επιτροπή έθεσε αποκλειστικά και μόνο στη Vallourec, αρκεί η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ουδόλως υποχρεούται να θέτει τις ίδιες ερωτήσεις, κατά το στάδιο της έρευνάς της, σε όλες τις επιχειρήσεις που υποπτεύεται ότι συμμετέσχαν σε ορισμένη παράβαση. Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ύπαρξη τέτοιας υποχρεώσεως θα μπορούσε να θίξει την ελευθερία δράσεως που διαθέτει η Επιτροπή στο πλαίσιο των ερευνών της σε θέματα ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, να βλάψει την αποτελεσματικότητά τους.

213 Ασφαλώς, εφόσον ορισμένες επιχειρήσεις παρέχουν στην Επιτροπή, κατά το ίδιο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας και υπό ανάλογες περιστάσεις, παρόμοιες πληροφορίες όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που τους προσάπτονται, θα πρέπει να θεωρείται ότι οι επιχειρήσεις συνεργάστηκαν με την Επιτροπή σε συγκρίσιμο βαθμό (προμνησθείσα στη σκέψη 207 απόφαση Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής, σκέψεις 243 έως 246).

214 Ωστόσο, είναι πρόδηλο ότι αυτό δεν συνέβη στην υπό κρίση περίπτωση (βλ. ανωτέρω σκέψη 211). Συνεπώς, η νομολογία αυτή δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

215 Όσον αφορά την Dalmine, δεν αμφισβητείται, ούτε στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως ούτε στην υπόθεση, Dalmine κατά Επιτροπής, η οποία συνεκδικάσθηκε με την παρούσα υπόθεση προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, ότι η εταιρία αυτή δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων η Επιτροπή στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση, σύμφωνα με τη συναφή διαπίστωση που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 172 της αποφάσεως αυτής. Η Corus δήλωσε μεν, με την απάντησή της στην ΑΑ, ότι δεν αμφισβητούσε τα πραγματικά περιστατικά που ανέφερε η Επιτροπή όσον αφορά την παράβαση που διαπιστώθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στις ανωτέρω σκέψεις 192 έως 199, όμως, παρατηρήθηκε ότι η δήλωση αυτή δεν αρκεί προς δικαιολόγηση της μειώσεως του προστίμου που επιβλήθηκε στην Corus, λόγω του ασαφούς και διφορούμενου χαρακτήρα της δηλώσεως.

216 Αρκεί, συνεπώς, η διαπίστωση ότι στην Dalmine δεν προσάπτεται καμία παρόμοια αμφισημία, όσον αφορά την εκ μέρους της αναγνώριση των πραγματικών περιστατικών, ώστε να συναχθεί ότι η Επιτροπή δεν επεφύλαξε άνιση μεταχείριση στην προσφεύγουσα ως προς το θέμα αυτό. Όσον αφορά τις λοιπές περιστάσεις που επικαλείται η Corus υποστηρίζοντας ότι η Dalmine υπήρξε ίσως και λιγότερο συνεργάσιμη από την ίδια, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι περιστάσεις αυτές άπτονται της —αρχικής και πριν από την αποστολή της ΑΑ— αρνήσεως της Dalmine να απαντήσει σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών και ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη της καμία συνεργασία εκ μέρους της Dalmine σε σχέση προς αυτή την πτυχή της έρευνας.

217 Επομένως, δικαίως η Επιτροπή θεώρησε ότι οι περιστάσεις αυτές δεν ασκούσαν καμία επιρροή ούτε στην εκ μέρους της Dalmine αναγνώριση των πραγματικών περιστατικών με την απάντησή της στην ΑΑ ούτε, ως εκ τούτου, στη μείωση κατά 20 % του προστίμου, την οποία χορήγησε για τον λόγο αυτόν στην Dalmine η Επιτροπή σύμφωνα με την ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων.

218 Τέλος, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, είναι αδιάφορο το ότι οι λόγοι για τους οποίους η Corus δεν μπόρεσε να επιτύχει μείωση του προστίμου της διαφέρουν από τους λόγους που εμπόδισαν τη μείωση των προστίμων της Mannesmann και των Ιαπώνων παραγωγών, εφόσον κρίθηκε ανωτέρω ότι η προσφεύγουσα δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπει συναφώς η ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, όποια και αν είναι η κατάσταση των άλλων αυτών επιχειρήσεων.

Επί του υπολογισμού του ύψους του προστίμου

219 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην Corus πρέπει να μειωθεί για να ληφθεί υπόψη το ότι η διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθορίστηκε, στην παρούσα υπόθεση, σε τρία αντί σε τέσσερα έτη.

220 Δεδομένου ότι η μέθοδος υπολογισμού του ύψους των προστίμων που επελέγη στις κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων και χρησιμοποιήθηκε από την Επιτροπή στην υπό κρίση περίπτωση δεν επικρίθηκε αυτή καθαυτήν, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, κατά την άσκηση της εξουσίας πλήρους δικαιοδοσίας, πρέπει να εφαρμόσει τη μέθοδο αυτή κατόπιν του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξε στην προηγούμενη σκέψη.

221 Έτσι, το βασικό ποσό του προστίμου καθορίζεται σε 10 εκατομμύρια ευρώ, προσαυξανόμενο κατά 10 % για κάθε έτος διάρκειας της παραβάσεως, ήτοι συνολικώς κατά 30 %, οπότε προκύπτει ποσό 13 εκατομμυρίων ευρώ. Το ποσό αυτό

πρέπει, στη συνέχεια, να μειωθεί κατά 10 % λόγω των ελαφρυντικών περιστάσεων σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 168 και 169 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οπότε το οριστικό ποσό για την Corus καθορίζεται σε 11,7 εκατομμύρια ευρώ αντί 12,6 εκατομμυρίων.

Επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επιστρέψει εντόκως το ποσό του προστίμου ή, επικουρικώς, το ποσό κατά το οποίο μειώνεται το πρόστιμο

222 Έχει επανειλημμένως κριθεί ότι, κατόπιν εκδόσεως ακυρωτικής δικαστικής αποφάσεως, η οποία ενεργεί ex tunc και έχει, συνεπώς, ως αποτέλεσμα την αναδρομική εξάλειψη της ακυρουμένης πράξεως από την έννομη τάξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 1988, 97/86, 99/86, 193/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 30· προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Léger στην υπόθεση C-127/94 επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Ιουνίου 1996, Ecroyd, Συλλογή 1996, σ. I-2731, I-2735, σημείο 74 των προτάσεων· απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Οκτωβρίου 2001, Τ-171/99, Corus UK κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-2967, σκέψη 50), το καθού όργανο υποχρεούται, δυνάμει του άρθρου 233 ΕΚ, να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξουδετερώσει τα αποτελέσματα των διαπιστωθεισών παρανομιών, πράγμα το οποίο, στην περίπτωση ήδη εκτελεσθείσας πράξεως, μπορεί να συνεπάγεται την επαναφορά του προσφεύγοντος στην προγενέστερη της πράξεως αυτής κατάσταση (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1971, 22/70, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 729, σκέψη 60· της 6ης Μαρτίου 1979, 92/78, Simmenthal κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 407, σκέψη 32, και της 17ης Φεβρουαρίου 1987, 21/86, Σαμαρά κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 795, σκέψη 7· απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, Τ-480/93 και Τ-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2305, σκέψεις 59 και 60, και προμνησθείσα απόφαση Corus UK κατά Επιτροπής, σκέψη 50).

223 Έτσι, στην πρώτη σειρά των μέτρων στα οποία αναφέρεται το άρθρο 233 ΕΚ καταλέγεται, στην περίπτωση αποφάσεως ακυρώνουσας ή μειώνουσας το πρόστιμο που επιβλήθηκε σε επιχείρηση για παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης, η υποχρέωση της Επιτροπής να επιστρέψει το σύνολο ή τμήμα του

καταβληθέντος από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση προστίμου, στο μέτρο που η σχετική πληρωμή πρέπει να θεωρηθεί ως αχρεωστήτως πραγματοποιηθείσα κατόπιν της εκδόσεως της ακυρωτικής αποφάσεως. Η υποχρέωση αυτή καταλαμβάνει όχι μόνον το κύριο ποσό του αχρεωστήτως καταβληθέντος προστίμου, αλλά και τους γεγενημένους εκ του ποσού αυτού τόκους υπερημερίας (προμνησθείσα στη σκέψη 222 απόφαση Corus UK κατά Επιτροπής, σκέψεις 52 και 53).

224 Εν προκειμένω, δεν μπορεί να υποτεθεί ότι η Επιτροπή δεν θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπέχει από τον συνδυασμό της παρούσας αποφάσεως και του άρθρου 233 ΕΚ.

225 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν χρειάζεται να αποφανθεί επί του υπό κρίση αιτήματος στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.

226 Ομοίως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, για τον ίδιο λόγο, δεν απαιτείται να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί του αιτήματος με το οποίο η Corus τού ζητεί να διατάξει κάθε αναγκαίο μέτρο προς εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

227 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Δεδομένου ότι κάθε διάδικος ηττήθηκε μερικώς στην υπό κρίση υπόθεση, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή θα φέρουν καθεμία τα δικά της δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-Β — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής), καθόσον το άρθρο αυτό διαπιστώνει την ύπαρξη της παραβάσεως που προσάπτει στην προσφεύγουσα η διάταξη αυτή για το προ της 1ης Ιανουαρίου 1991 χρονικό διάστημα.**

2) **Καθορίζει σε 11 700 000 ευρώ το ποσό του προστίμου που επιβάλλεται στην προσφεύγουσα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 2003/382.**

3) **Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**

4) **Κάθε διάδικος θα φέρει τα δικαστικά έξοδά του.**

Forwood Pirrung Meij

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 2004.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. Pirrung

Πίνακας περιεχομένων

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ..... II - 2332

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία ..... II - 2333

Αιτήματα των διαδίκων ..... II - 2333

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 2335

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από τη μη ύπαρξη της παραβάσεως την οποία διαπιστώνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 2335

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2335

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2344

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας οφειλόμενη σε αποκλίσεις μεταξύ της ΑΑ και της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την ανάλυση των στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση προς απόδειξη της υπάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 2352

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2352

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2353

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 2355

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από τις συνέπειες, από πλευράς διαπιστώσεως της υπάρξεως της παραβάσεως που αναφέρεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, της μη υπάρξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως ..... II - 2355

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2355

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2356

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... II - 2358

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2358

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2359

Επί του αιτήματος ακυρώσεως του προστίμου ..... II - 2363

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2363

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2367

Επί του αιτήματος μειώσεως του προστίμου ..... II - 2371

Επί του λόγου που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως ..... II - 2371

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2371

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2373

Επί του λόγου που αντλείται από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ..... II - 2378

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2378

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2381

Επί του λόγου που αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως .... II - 2383

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 2383

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 2386

Επί του υπολογισμού του ύψους του προστίμου ..... II - 2389

Επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επιστρέψει εντόκως το ποσό του προστίμου ή, επικουρικώς, το ποσό κατά το οποίο μειώνεται το πρόστιμο ..... II - 2390

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 2391